

Nieuwe entree voor station Groningen 6

Alle projecten in kaart 10/11

Beno Hofman over het verkeerscirculatieplan 18/19

GRONINGEN BEREIKBAAR

DE INFORMATIEKRANT VAN GRONINGEN BEREIKBAAR | NR. 11 — DECEMBER 2017

IN NOVEMBER IS TEGEN DE ZUIDLIJKE RINGWEG AAN HET EERSTE DEEL VAN DE TIJDELIJKE WEG GEBOUWD. DIT WEGDEEL GAAT OVER HET SPOOR HEEN. FOTO: BOUWFOTOGRAFE.NL.

VOLOP ALTERNATIEVEN OM NAAR GRONINGEN TE REIZEN

'ADVIES: BLIJF WEG UIT DE SPITS'

GRONINGEN STAAT AAN DE VOORAVOND VAN EEN GROTE UITDAGING. DOOR DE OMBOUW VAN DE ZUIDLIJKE RINGWEG IS ER DE KOMENDE JAREN MINDER RUIMTE BESCHIKBAAR VOOR HET VERKEER. DAT KAN EEN PROBLEEM WORDEN IN DE OCHTEND- EN DE AVONDSPITS. "ALS IEDEREEN IN DE SPITS BLIJFT RIJDEN, STAAN WE STRAKS MET ZIJN ALLEN VAST", VOORSPELT VERKEERSKUNDIGE HANS VISSERS VAN GRONINGEN BEREIKBAAR. HIJ ROEPT IEDERE AUTOMOBILIST OP DE KOMENDE JAREN ZO MOGELIJK DE SPITS TE MIJDEN.

Als de nieuwe zuidelijke ringweg klaar is, kan het verkeer vlotter doorstromen en zijn alle bestemmingen in de stad beter bereikbaar. Maar tijdens de verbouwing is er tijdelijk minder ruimte voor het verkeer. De werkzaamheden worden gefaseerd uitgevoerd. Aannemer Combinatie Herepoort gaat tijdelijke wegen aanleggen, zodat het verkeer tijdens de werkzaamheden gewoon de stad in en uit kan. "Maar de spits is een knelpunt", zegt Vissers.

VERDIEPT WEGGEDEELTE

Vissers verwacht de komende jaren vooral een knelpunt op de ringweg tussen de Hereweg en de Europaweg. Daar wordt de nieuwe zuidelijke ringweg verdiept aangelegd. Om hiervoor ruimte te maken, wordt de zuidbaan van de huidige ringweg afgebroken. Dit is de kant waar het verkeer vanaf het Julianaplein richting het oosten gaat. Op de huidige noordbaan komt een tijdelijke weg, met in beide richtingen twee versmalde rijstroken. Dit vraagt meer ruimte dan er nu is. Daarom wordt de weg hier breder gemaakt door de taluds (de schuine hellingen) op te hogen. Op plekken waar geen talud is, zoals op het viaduct over

het spoor, wordt de weg verbreed met een noodbrug. Vissers: "De aannemer heeft als eis van Aanpak Ring Zuid meegekregen dat de tijdelijke weg in de spits voldoende ruimte moet bieden voor 12.000 auto's. Meer is gezien de krappe ruimte ook niet haalbaar. Maar op de zuidelijke ringweg rijden nu in de ochtendspits al 13.600 auto's. In de avondspits zijn het er zelfs 15.000. Met het huidige verkeersaanbod gaan er dus grote opstoppen ontstaan."

OPROEP

Groningen Bereikbaar doet daarom een dringende oproep aan elke automobilist die regelmatig in de Groninger ochtend- of avondspits staat. "We vragen elke automobilist goed na te denken of het noodzakelijk is om elke ochtend tijdens de spits over de zuidelijke ringweg te rijden. Misschien is het mogelijk eerder of later te vertrekken. De ochtendspits duurt van 7.00 tot 9.00 uur, de middagspits van 16.00 tot 18.00 uur. Voor of na die tijdstippen kun je waarschijnlijk vlotter doorrijden. Nog beter is het om de auto te laten staan en te kiezen voor het openbaar vervoer. Voor de trein bijvoorbeeld. Tussen Groningen en Assen rijden in

de spits maar liefst zes treinen per uur. Of voor de bus. Vanuit Zuidlaren, Annen, Leek, Roden, Peize, Zuidhorn en Delfzijl rijden Q-link-bussen die je snel en comfortabel naar de stad brengen. Je kunt ook je auto gratis op een P+R-terrein aan de rand van de stad parkeren en met je OV-chipkaart doorreizen in een Q-link-bus. Of vanaf daar de fiets nemen. En voor sommige mensen is het misschien mogelijk om af en toe thuis te werken."

MEEDENKEN

Vissers erkent dat het niet voor iedereen mogelijk is de spits te mijden. "Maar vaak is er een alternatief te bedenken. Daarover gaan we graag in gesprek met grote en kleine bedrijven. Zo hebben we gesproken met iemand van een loodgietersbedrijf. Hij reed elke ochtend vanaf zijn huis naar het bedrijf, haalde alles op wat hij nodig had voor de klussen van die dag en reed vervolgens door naar de klanten. Nu bepaalt hij de dag ervoor al wat hij de volgende dag nodig heeft, zodat hij 's ochtends vanaf huis direct naar zijn klanten rijdt. Dat scheelt toch één rit. Alle beetjes helpen."

VERDER IN DEZE KRANT:	
EXTRA WENSEN AANPAK RING ZUID GAAN DOOR	2
OOK RING WEST WORDT VERKEERSLICHTVRIJ	4
PAUL DE ROOK OVER FIETSVRIENDELIJKERE KORREWEG	8
OVERSTAP OV WORDT AANTREKKELIJKER	12
CREATIEVE OPLOSSINGEN VOOR FIETSPARKEREN	14
PRIJSPUZZEL	20

DRIE EXTRA WENSEN RING ZUID GAAN DOOR

DE DRIE EXTRA WENSEN IN HET PLAN VOOR AANPAK RING ZUID GAAN DEFINITIEF DOOR. HET GAAT OM EEN FIETS- EN VOETGANGERSTUNNEL ONDER HET SPOOR BIJ DE ESPERANTOSTRAAT IN GRONINGEN, EEN VOLLEDIGE AANSLUITING VAN DE EUROPAWEG OP DE ZUIDELIJKE RINGWEG EN EEN GROENERE AANBLIK VAN HET JULIANAPLEIN.

De drie onderdelen waren als extra wensen in het plan opgenomen omdat het in eerste instantie niet zeker was of er voldoende budget voor was. Zij waren wel meegenomen in de aanbestedingsprocedure. Ruim een jaar later is duidelijk dat de extra wensen binnen het beschikbare budget uit te voeren zijn. Ook zijn de planologische procedures afgerond.

ESPERANTOTUNNEL

De 'Esperantotunnel' komt op de plek van de huidige spoorwegkruising bij de Esperantostraat, die om veiligheidsredenen

dichtgaat. Deze tunnel voor fietsers en voetgangers verbindt de twee delen van het nieuwe Zuiderplantsoen aan weerszijden van het spoor.

EUROPAWEG

De Europaweg behoudt de volledige aansluiting op de zuidelijke ringweg. Dit betekent dat auto's vanaf de Europaweg in beide richtingen de ringweg op kunnen, en ook vanuit beide richtingen de ringweg af kunnen naar de Europaweg. In het plan zat eerst alleen een aansluiting van en naar het westen (Julianaplein).

JULIANAPLEIN

Het Julianaplein krijgt een groenere aanblik door een pakket aan maatregelen. Het nieuwe Julianaplein wordt vanuit verschillende kanten gezien zo groen mogelijk en is daarmee een beter visitekaartje van de stad.

IMPRESSIE VAN DE ESPERANTOTUNNEL, GEZIEN VANUIT DE ESPERANTOSTRAAT, RICHTING HET GEBOUW VAN DUO EN DE BELASTINGDIENST. IMPRESSIE: COMBINATIE HEREPOORT.

IMPRESSIE VAN DE GROENERE AANBLIK VAN HET JULIANAPLEIN, GEZIEN VANUIT HET ZUIDEN. LINKS DE A28. IMPRESSIE: THE IMAGINEERS.

IMPRESSIE VAN DE VOLLEDIGE AANSLUITING VAN DE EUROPAWEG (LINKS) OP DE ZUIDELIJKE RINGWEG. IMPRESSIE: THE IMAGINEERS.

AANPAK ZUIDELIJKE RINGWEG EIND 2021 KLAAR

DE NIEUWE ZUIDELIJKE RINGWEG MOET VOLGENS DE HUIDIGE PLANNING IN 2021 KLAAR ZIJN. OP Z'N VROEGST IN HET VOORJAAR BEGINT COMBINATIE HEREPOORT MET HET AANLEGGEN VAN EEN TIJDELIJKE WEG OP DE NOORDBAAN VAN DE ZUIDELIJKE RINGWEG. DAT IS HET EERSTE GROTE ONDERDEEL VAN AANPAK RING ZUID WAARVAN HET VERKEER OP DE RINGWEG HINDER GAAT ONDERVINDEN.

De stad Groningen merkt nu al van alles van de aanpak van de zuidelijke ringweg.

- In 2015 is een begin gemaakt met het verleggen van kabels en leidingen. Daarvoor zijn straten afgesloten geweest voor fietsers en voetgangers. Deze grootschalige operatie is nu grotendeels achter de rug.
- Aan de H.L. Wichersstraat zijn rond de jaarwisseling woningen afgebroken om ruimte te maken voor de ombouw. Verder hoeven er voor het project geen woningen te worden gesloopt.
- In de zomer van 2017 zijn de op- en afrit bij de stadswijk Oosterpoort definitief afgesloten. Dat was nodig in verband met de voorbereidende werkzaamheden in dit deel van de stad.
- Bij P+R Hoogkerk is dit jaar een op- en afrit voor bussen aangelegd.

SINDE DE ZOMER VAN 2017 IS DE OPRIJF VANAF DE OOSTERPOORT RICHTING JULIANAPLEIN AFGESLOTEN. FOTO: AANPAK RING ZUID.

- Tussen de wijk Helpman en het Europapark wordt sinds begin dit jaar gewerkt aan de bouw van de Helperzoomtunnel. Die is in de zomer van 2018 klaar.

- In het afgelopen jaar is in drie periodes het treinverkeer richting Assen stilgelegd, zodat op en rond het spoor bij de Esperantostraat en ter hoogte van de

Helperzoomtunnel werkzaamheden uitgevoerd konden worden.

BIJNA VIJF KILOMETER NIEUW RIOOL AANPAK RING ZUID

HET AFGELOPEN JAAR HEEFT DE GEMEENTE GRONINGEN BIJNA VIJF KILOMETER AAN NIEUWE RIOOLLEIDINGEN GELEGD VOOR AANPAK RING ZUID. DIT GEBEURDE IN DE OMGEVING VAN DE ZUIDELIJKE RINGWEG, VANAF HET VRIJHEIDSPLEIN TOT AAN HET EUROPAPLEIN. DE WERKZAAMHEDEN ZIJN NU ZO GOED ALS KLAAR. UNIEK VOOR DE STAD WAS DAT EEN DEEL VAN HET PERSRIOOL TIJDELIJK BOVENGRONDS HEEFT GELEGEN.

De gemeente Groningen heeft zowel 'gewone' rioolbuizen als een persriool moeten aanpassen ter voorbereiding op de ombouw van de ringweg. Het 'gewone' riool loopt vooral in noord-zuidrichting. Die kruiste de ringweg op een paar plekken. Het persriool voert vuil water onder hoge druk af richting de rioolwaterzuiveringsinstallatie in Garmerwolde. Een deel van dit persriool liep parallel aan de zuidelijke ringweg. Omdat de ringweg iets naar het zuiden verschuift, moest die plaatsmaken. Daarom heeft de gemeente in oktober 2016 een tijdelijk persriool boven de grond aangelegd, vanaf het Vrijheidsplein tot aan zwembad De Papiermolen. Onder het Noord-Willemskanaal door kon de gemeente gebruikmaken van een oude leiding van Waterbedrijf Groningen. Omdat het bovengrondse riool prominent aanwezig was in de stad, mocht kunstenaar Eva Stalinski de buis een vrolijk uiterlijk geven. De bovengrondse rioolbuis is vorige maand weggehaald.

OUDE RIOLERING

Het werk is soepel verlopen, aldus Imke de Vries, technisch specialist riolering van de gemeente Groningen. "We hebben niet veel tegenslagen gehad in het werk zelf. We hadden wel te maken met een oude persleiding die in de jaren 20 van de vorige eeuw diagonaal door de weilanden was

gelegd. Deze stond op geen enkele kaart. We kwamen hem op allerlei plekken weer tegen. Verder hebben we mazzel gehad. Wel moesten we bij de Julianavijver tijdelijke bomen planten om vleermuisroutes in stand te houden."

BETON

De gemeente heeft een deel van de oude riolering die nu niet meer wordt gebruikt, weggehaald. Ook aannemer Combinatie Herepoort haalt een deel weg bij de werkzaamheden aan de ringweg. De resterende buizen worden volgestort met beton, zodat ze niet kunnen instorten.

DE BOVENGRONDSE PERSLEIDING DIE EEN JAAR DOOR HET WESTELIJKE DEEL VAN DE STAD LIEP, IS IN OKTOBER WEGGEHAALD. FOTO: GEMEENTE GRONINGEN.

VOORBOUW HELPERZOOMTUNNEL GESTART

AAN DE OOSTZIJDE VAN HET SPOOR WORDT DE WERKVLOER AL ZICHTBAAR. FOTO: RIJKSWATERSTAAT.

DE VOORBEREIDINGEN BIJ DE HELPERZOOMTUNNEL IN GRONINGEN ZIJN ZO VER AFGEROND DAT NU GESTART KAN WORDEN MET HET VOORBOUWEN VAN DE TUNNEL ZELF.

Aannemer Combinatie Herepoort bouwt sinds begin dit jaar aan de Helperzoomtunnel. In november is de aannemer begonnen met de aanleg van de werkvloer, op de bodem van de bouwkuip. Deze vloer zorgt voor een vlakke ondergrond. Hierop gaat de aannemer de vloer van de tunnel voorbouwen. Het storten van de tunnelvloer gebeurt

voor de kerstdagen. Volgend jaar gaat de aannemer verder met het bouwen van de wanden en het dek van de Helperzoomtunnel.

VOORBOUW

De tunnel wordt voorgebouwd op een locatie naast het spoor. Als de tunnel klaar is, wordt hij op zijn plek geschoven, onder het spoor door. Hiervoor moet het treinverkeer worden stilgelegd. Het inschuiven van de tunnel staat gepland voor mei 2018.

HELPERZOOMTUNNEL

De Helperzoomtunnel wordt een verbinding voor auto's, fietsers, bussen en hulpdiensten tussen Helpman/Coendersborg en de wijken aan de oostzijde van het spoor (Europapark, De Linie en De Oosterpoortbuurt). Vrachtwagens mogen er niet doorheen. De tunnel komt in de plaats van de spoorwegkruising bij de Esperantostaat, die om veiligheidsredenen moet sluiten. De Helperzoomtunnel komt in het verlengde van de Helper Brink en sluit aan op de Duinkerkenstraat.

INFORMATIE-CENTRUM AANPAK RING ZUID KOMT AAN MUNTINGLAAN

IN HET VOORJAAR VAN 2018 OPENT AANPAK RING ZUID HAAR EIGEN INFORMATIECENTRUM AAN DE MUNTINGLAAN IN DE STAD. BEZOEKERS KUNNEN HIER OP VERSCHILLENDE MANIEREN INFORMATIE VINDEN OVER HET PLAN VOOR DE OMBOUW VAN DE ZUIDELIJKE RINGWEG EN DE ACTUELE STAND VAN ZAKEN VAN DE WERKZAAMHEDEN.

Het informatiecentrum komt in een tijdelijk gebouw op het grasveldje voor het Noorderpoortcollege aan de Muntinglaan. Dit is om de hoek van het Julianaplein. Het informatiecentrum wordt straks als uitvalsbasis gebruikt bij excursies en rondleidingen.

Wie nu al informatie over het project wil inwinnen, kan terecht in het informatiecentrum Groningen Vernieuwt op de Grote Markt. Hier staat ook een vier meter grote maquette. Verder is er nu al volop informatie te vinden op de website www.aanpakringzuid.nl.

Meer weten? Kijk voor de plannen, de werkzaamheden en het laatste nieuws op www.aanpakringzuid.nl.

 facebook.com/aanpakringzuid

 twitter.com/aanpakringzuid

 instagram.com/aanpakringzuid

OOK RING WEST WORDT VERKEERSLICHTVRIJ

OP DE WESTELIJKE RINGWEG ZIJN NOG OP VIJF PLEKKEN VERKEERSLICHTEN, ZOALS HIER BIJ DE EDELSTEENLAAN IN VINKHUIZEN. FOTO: JEROEN VAN KOOTEN.

NA DE OOSTELIJKE, DE NOORDELIJKE EN DE ZUIDELIJKE RINGWEG KON HET NIET UITBLIJVEN. OOK DE WESTELIJKE RINGWEG VAN GRONINGEN GAAT OP DE SCHOP. EN OOK HIER GAAN DE VERKEERSLICHTEN VERDWIJNEN. DE UITVOERING BEGINT OP ZIJN VROEGST IN 2022, ALS DE ZUIDELIJKE RINGWEG KLAAR IS.

Al sinds de jaren 90 van de vorige eeuw zetten gemeente en provincie Groningen geld opzij voor het verkeerslichtenvrij maken van de ringweg om de stad. De westelijke ringweg is het sluitstuk van deze aanpak. De wegaanpassing moet leiden tot een betere doorstroming van het verkeer, meer veiligheid en een betere leefbaarheid.

NOORDELIJKE DEEL

De aanpassing van de westelijke ringweg beperkt zich tot het meest noordelijke deel, vanaf afrit Kostverloren tot en met het Reitdiepplein, waar de westelijke ringweg aansluit op de noordelijke ringweg en op de N355 richting Zuidhorn. Op dit stuk ringweg zijn nog op vijf plekken verkeerslichten over. De rest van de ringweg blijft bij dit plan buiten beeld. De verkeerslichten bij de kruising met de Leonard Springerlaan/Stadspark worden al weggehaald in Aanpak Ring Zuid.

ONGELIJKVLOERS

"We hebben even de tijd om een plan te maken", erkent Jeroen Veltman, projectma-

nager van de provincie Groningen. "Onze belangrijkste vraag is nu: wat willen we in het plan allemaal meenemen? Oftewel: wat is onze opgave? Duidelijk is dat we in ieder geval de ringweg ongelijkvloers willen maken. Dat is nodig voor een betere doorstroming. We verwachten dat het verkeer hier in de toekomst toeneemt. De weg is nu al een belangrijke toegangspoort tot het noordwesten van de provincie en tot Zernike. Kijkend naar de woningbouwplannen van de stad verwachten we een verdere verkeersgroei. Maar we willen ook andere problemen oplossen. De weg loopt hier dwars door stedelijk gebied. Daarom werken we in het project ook nauw samen met de gemeente Groningen."

NETWERK

"De aanpak van de ringweg gaat het hele noordwesten van de stad aan", zegt Cor Staal, projectmanager namens de gemeente Groningen. "We zien de ringweg en de wegen eromheen als een samenhangend netwerk. Als we de ringweg verbeteren, leidt dat tot een afname van het verkeer in de wijken. Maar we willen ook de leefomgeving aantrekkelijker maken. We weten bijvoorbeeld dat de inwoners van de stadswijk Vinkhuizen zich niet veilig voelen in de fietstunnels onder de ringweg. Het ligt voor de hand dat we ook daar iets aan gaan doen."

INLOOPBIJEENKOMST

Gemeente en provincie gaan bij het bepalen van de opgave in gesprek met onder andere de omwonenden en de bedrijven in de omgeving. Begin oktober was er een inloopbijeenkomst voor bewoners uit Vinkhuizen, Paddepoel en Kostverloren. "We waren tevreden over de opkomst", aldus Jeroen Veltman. "Er zijn veel punten genoemd waar we rekening mee moeten houden, zoals de ontwikkeling van het Suikerunieterrein en de verkeersdrukte in Reitdiep. Bijna alle bezoekers vonden dat de ringweg helemaal of gedeeltelijk verdiept moet worden aangelegd, met het oog op geluidsoverlast en de luchtkwaliteit. Ook vinden ze dat er meer mogelijkheden moeten komen voor fietsers. Een deel van de bezoekers heeft zich aangemeld voor een klankbordgroep."

VERVOLG

Gemeente en provincie willen in de zomer van 2018 de eerste ideeën voor de aanpak van Ring West bekendmaken. Dan zal ook bekeken worden hoeveel geld er ongeveer nodig is voor de verschillende oplossingen. Als de gemeente en de provincie in 2020 een besluit kunnen nemen, kan de uitvoering naar verwachting in 2022 starten.

'ALS ERGENS IN DE STAD EEN STRAAT OPENLIGT, WETEN WE ERVAN'

HET LOKET VERKEER & WERKZAAMHEDEN IS HET CENTRALE AANSPREEKPUNT VOOR VRAGEN EN KLACHTEN OVER WEGWERKZAAMHEDEN IN DE STAD GRONINGEN. DE MEDEWERKERS VAN HET LOKET GEVEN ZELF ANTWOORD OF ZORGEN ERVOOR DAT DE VRAAG OF KLACHT OP DE JUISTE PLEK TERECHTKOMT. TWEE MANNEN VAN HET EERSTE UUR ZIJN DANNY HOLBAND EN SEBASTIAAN VAN TIMMEREN.

Het Loket Verkeer & Werkzaamheden is ondergebracht bij het Klant Contact Centrum (KCC) van de gemeente Groningen. Wie tijdens kantooruren het nummer van het loket belt, krijgt een van de medewerkers van het KCC aan de telefoon die affiniteit hebben met de openbare ruimte. Het loket bestaat nu ongeveer een jaar en heeft circa 400 directe telefoontjes ontvangen. Buiten kantooruren kunnen bellers via een keuzemenu doorgeschakeld worden naar de aannemers die op dat moment werkzaamheden uitvoeren. Ook mensen die naar het algemene nummer van de gemeente bellen en een vraag of klacht hebben over wegwerkzaamheden, worden naar het loket doorgeschakeld. Verder komen er vragen en klachten binnen via e-mail en via formulieren op websites.

LOKETMEDEWERKERS SEBASTIAAN VAN TIMMEREN EN DANNY HOLBAND PROBEREN ELKE VRAAG TE BEANTWOORDEN. FOTO'S: JEROEN VAN KOOTEN.

KENNISBANK

Het loket probeert op de meeste vragen zelf antwoord te geven, vertellen Danny Holband en Sebastiaan van Timmeren. "De meest gestelde vragen zijn: waar zijn nu werkzaamheden? Hoe lang duren ze? En wat zijn de omleidingsroutes?", zegt Sebastiaan. "Op zulke vragen kunnen we antwoord geven via onder andere de actuele informatie die

Groningen Bereikbaar aanlevert. Als ergens in de stad een straat openligt, weten we ervan. Ook hebben we een kennisbank, met antwoorden op de meest gestelde vragen. Verder vinden we antwoorden op de websites van de grote projecten in de stad. Komen we er zelf niet uit, dan spelen we de vraag door naar de juiste organisatie. Zo zorgen we ervoor dat alle vragen worden

LOKET VERKEER & WERKZAAMHEDEN

Voor alle vragen en klachten over werkzaamheden, verkeersprojecten en de bereikbaarheid van Groningen.

Telefoon: (050) 367 89 89

E-mail: loketverkeer.werkzaamheden@groningen.nl

beantwoord." Zelf volgen de medewerkers de grote projecten in de stad op de voet. "Als ik naar mijn werk fiets, let ik natuurlijk goed op", lacht Danny. "Als je daar een telefoontje over krijgt, weet je direct waar het over gaat."

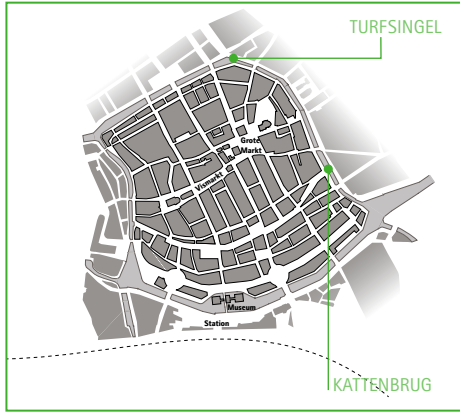

GROOT ONDERHOUD DIEPENRING IN VOLLE GANG

DE DIEPENRING IN GRONINGEN ONDERGAAT EEN GRONDIGE OPKNAPBEURT. NIET ALLEEN WORDT ER EEN NIEUWE ASFALTLAAG AANGEBRACHT, OOK KOMT ER NIEUWE RIOLERING, WORDEN LEIDINGEN VERLEGD EN WORDT HET TROTTOIR VERBREED. VERDER KRIJGT DE WEG EEN ANDERE INRICHTING. DE WERKZAAMHEDEN DUREN TOT APRIL 2018.

Voor automobilisten is de meest opvallende verandering dat er één rijbaan overblijft, in plaats van de huidige twee. "Dat levert ruimte op die we gebruiken voor fietsers en voetgangers", vertelt Erik Tel van de gemeen-

te Groningen. Fietsers krijgen straks een twee meter breed fietspad dat dankzij de rode kleur duidelijk zal opvallen. Parkeerplaatsen komen op dezelfde plek terug. De werkzaamheden zijn van start gegaan in november 2016. Eerst is de binnenste Diepenring aangepakt: het gedeelte vanaf de Ebbingbrug tot aan het Damsterdiep. Vervolgens is de buitenste Diepenring onder handen genomen. De werkzaamheden zijn gevorderd tot nabij de W.A. Scholtenstraat/Bloemstraat.

STADSE AANNEMER

Rob Buurman is projectleider bij Broekema Wegenbouw, de aannemer die de werkzaamheden uitvoert. "Voor ons is dit een heel bijzonder project. We zijn namelijk een stadse aannemer, en het is altijd mooi om in je eigen stad aan het werk te zijn. Zeker in de binnenstad!" De werkzaamheden hebben een lichte vertraging opgelopen, door een onverwachte ligging van onder meer rioleringen, kabels en leidingen. "Het is nu eenmaal een oud deel van de stad", aldus Buurman.

AANNEMER ROB BUURMAN BIJ DE WERKZAAMHEDEN AAN DE TURFSINGEL. FOTO: JEROEN VAN KOOTEN.

AANLEG KATTENBRUG START IN 2018

GRONINGEN KRIJGT ER HARTJE STAD EEN NIEUWE BRUG BIJ. DE BRUG KOMT IN HET VERLENGDE VAN HET GEDEMPTE KATTENDIEP EN KRIJGT DE NAAM 'KATTENBRUG'.

De nieuwe brug is noodzakelijk voor de nieuwe busroute aan deze kant van de binnenstad. Het gebied tussen de nieuwe brug en de Steentilbrug wordt beter ingericht voor auto- en fietsverkeer. Daarmee wordt de situatie op de Steentilbrug veiliger. De aanleg start naar verwachting in de tweede helft van 2018. In 2019 wordt de brug in gebruik genomen. Ontwerper van de brug is Architectenbureau Korth Tielens uit Amsterdam. Het bureau stelt een ranke brug voor, die goed past in de omgeving.

IMPRESSIE: ZO KAN DE KATTENBRUG ERUIT GAAN ZIEN. HET UITEINDELIJKE ONTWERP KAN AFWIJKEN VAN DEZE AFBELDING. BRON: GEMEENTE GRONINGEN.

'VEEL AUTOMOBILISTEN HALEN NAUWELIJKS VOET VAN HET GAS'

JE ZOU ZE DE KOST MOETEN GEVEN: DE AUTOMOBILISTEN DIE MET TE HOGE SNELHEID LANGS WEGWERKZAAMHEDEN RIJDEN. OM ONVEILIGHEIDSGEVOELENS, ONGEVALLEN EN ERGERNISSEN AAN TE PAKKEN, ZIJN DE NOORDLIJKE WEGBEHEERDERS, DE POLITIE EN HET OPENBAAR MINISTERIE DE CAMPAGNE 'SAMEN WEGWERKEN' GESTART. WEGWERKER JAN TUIN VAN KWS INFRA LEEK LEGT UIT WAAROM DE CAMPAGNE BITTERHARD NODIG IS.

Jan Tuin is voorman grond-, weg- en waterbouw. Dat betekent dat hij leidinggevende is op werkplekken direct langs de weg. De afgelopen maanden was hij bezig met het groot onderhoud op de A28. Tussen Groningen en Assen is op diverse plekken de oude asfaltlaag weggefreed en een verse asfaltlaag aangelegd.

HAAST

Volgens Tuin wordt bij de werkzaamheden veel te hard gereden. "Op de A28 was een maximumsnelheid van 70 km/uur vastgesteld, maar veel automobilisten haalden nauwelijks hun voet van het gas. Dat is erg gevaarlijk. Vooral bij het asfalteren, als je dicht bij de afzetting moet werken. Persoonlijk vind ik 70 km/uur eigenlijk nog te

snel. Als je met die snelheid iemand raakt, heb je een groot probleem. Maar mensen hebben haast, willen snel van A naar B en dan staan wij daar. Dat leidt tot frustraties. Middelvingers, toeteren. Maar wij staan daar niet om hen te irriteren, wij staan daar om voor hen de weg te onderhouden."

EERDER VERTREKKEN

Tuin heeft wel wat tips om het werken bij de weg veiliger te maken. "Kijk voor je vertrekt op de website Van A naar Beter of op de Slimme kaart van Groningen Bereikbaar. Dan weet je waar werkzaamheden zijn en kun je iets eerder vertrekken. Zelf proberen we altijd zo veel mogelijk afstand te houden tot het verkeer."

GENOTEN

Is het werken langs de weg nog wel leuk? "Ja, het is een mooie uitdaging. Van de werkzaamheden op de A28 heb ik van begin tot eind genoten. De komende tijd ga ik aan de slag bij Hoogkerk en Aduard. Ik heb er alweer zin in."

BIJ DE ZOMERWERKZAAMHEDEN OP DE A28 REED HET VERKEER VLAK LANGS DE WERKZAAMHEDEN. FOTO: SAMEN WEGWERKEN.

CAMPAGNE SAMEN WEGWERKEN

De campagne Samen wegwerken richt zich op weggebruikers én op wegwerkers. Boegbeeld van de campagne is de bekende, felgekleurde pilon. Die pilon wordt op verschillende manieren gebruikt om aandacht te vragen voor de veiligheid bij werk aan de weg. Kijk voor meer informatie op www.rijks-wegennoord.nl/samen-weg-werken.

SAMEN WEG WERKEN

BOUWERS STATION ASSEN MAKEN METERS

BIJ DE VERBOUWING VAN HET NIEUWE STATION IN ASSEN WORDEN NU FLINK METERS GEMAAKT. DE HOUTEN LUIFEL DIE OVER HET STATION KOMT TE LIGGEN, IS AL GOED ZICHTBAAR. ALS ALLES VOLGENS PLANNING VERLOOPT, OPENT HET STATION HALF MEI 2018 ZIJN DEUREN VOOR DE EERSTE REIZIGERS. DAARNA WORDEN DE OMGEVING VAN HET STATION EN HET BUSSTATION VERDER INGERICHT.

IN HET TREINVRIJE WEEKEND IN NOVEMBER IS GEWERKT AAN DE LUIFEL OVER HET STATION. FOTO: GUIDO VAN DEN BERG.

Blikvanger van het vernieuwde station wordt een grote houten, driehoekige luifel. In het treinvrije weekend half november is de basis voor deze luifel afgemaakt. Over het spoor heen zijn de houten spanten van het westelijke deel van het station verbonden met de spanten van de nieuwe entree aan de oostkant. Op de houten basis wordt een transparante kap gebouwd. Tijdelijk komt hier een houten vlonder te staan, zodat de bouwers veilig boven de sporen kunnen lopen en de kap kunnen bouwen. Naar verwachting is de doorzichtige kap in februari 2018 klaar. De tijdelijke houten vlonder wordt dan weer weggehaald. Ook wordt de luifel rondom nog zo'n drie meter uitgebreid.

PAVILJOENS

Niet alleen de luifel, ook de vier paviljoens van het nieuwe station krijgen steeds meer vorm. Hierin komen onder andere een kiosk, winkels, technische ruimtes en een lift. Om de paviljoens heen komt een glazen gevel.

FIETSENKELDER

In januari 2018 begint de aannemer met het inrichten van de fietsenkelder. Eind van die maand worden de fietsenrekken geplaatst. De kelder biedt straks ruimte aan maar liefst 2500 fietsen. Die staan daar gratis en bewaakt. Op een scherm kunnen de reizigers zien waar in de grote kelder nog een plekje vrij is.

SPITSTREIN

Eerder dit jaar zijn bij het station al aanpassingen aan sporen, wissels, bovenleidingen en perrons gedaan, onder andere voor de spitsrein die sinds begin september tussen Assen en Groningen pendelt. In de ochtend en de avondspits rijden er nu in totaal zes treinen per uur op dit traject. Wie zijn trein mist, kan snel de volgende nemen.

U kunt thuis de bouw van het station volgen via een webcam: www.bouwcam.com/projecten/station-assen/

TREINEN GRONINGEN-LEEUWARDEN OVER NIEUWE SPOORBRUG BIJ ZUIDHORN

HET WAS EEN ZOMERSE DAG DIE VEEL INWONERS VAN ZUIDHORN EN OMGEVING ZICH ZULLEN HERINNEREN. ZATERDAG 8 JULI WERD ONDER GROTE PUBLIEKE BELANGSTELLING DE NIEUWE SPOORBRUG INGEVAREN. DE OUDE, STALEN BRUG MOEST PLAATSMAKEN VOOR EEN NIEUWE, WAAR OOK SCHEPEN MET VIER LAGEN CONTAINERS ONDERDOOR KUNNEN VAREN.

De komst van de nieuwe brug past in het beleid om de gehele vaarverbinding tussen Lemmer en Delfzijl geschikt te maken voor de modernste schepen. De initiatiefnemers van de brug, en van het aanpassen van de gehele vaarweg, zijn Rijkswaterstaat en de provincies Fryslân en Groningen.

BEKIJKS

Volgens Bernadette Paping, projectmanager van ProRail, was de markante, oude brug nog niet echt aan vervanging toe. "Maar hij lag in een bocht die moest worden verbreed." De nieuwe brug is niet alleen hoger,

maar met zijn 200 meter ook aanzienlijk langer. "Het invaren van de brug trok ontzettend veel bekijks. Mensen konden de hele dag vanaf de Noordhorn-kant van het Van Starckenborghkanaal meekijken." Ze kan zich de grote publieke belangstelling goed voorstellen, want bijna iedereen in de omgeving is opgegroeid met de oude, markante brug, die zó als decor in een oorlogsfilm gebruikt zou kunnen worden. "De nieuwe brug heeft een ellips-vorm, en is ontworpen door architect Jeroen Eulderink, in opdracht van ProRail. De oude brug was log, maar op een bepaalde manier wel mooi. Maar de nieuwe brug vind ik prachtig."

STILLER

Sinds begin oktober rijden de treinen op het traject Groningen-Leeuwarden over de nieuwe brug. Deze is aanzienlijk stiller dan de oude brug. "En dat is voor de omwonenden een stuk aangenamer", weet de projectmanager.

HET INVAREN VAN DE SPOORBRUG BIJ ZUIDHORN IN DE ZOMER. FOTO: PRORAIL.

AANNEMER BELOOFT SPOORPROJECT IN SNELTREINVAART UIT TE VOEREN

OMGEVINGSMANAGER RONALD KNEGT VAN BAM INFRA BIJ DE SPOORBRUG OVER DE FANERWEG IN ZUIDHORN, DIE MOET WORDEN VERVANGEN OM DE SPOORVERDUBBELING MOGELIJK TE MAKEN. FOTO: JEROEN VAN KOOTEN.

DE AANNEMER VAN HET PROJECT EXTRA SNELTREIN GRONINGEN-LEEUWARDEN (ESGL) GAAT ALLES OP ALLES ZETTEN OM DE WERKZAAMHEDEN IN ZO KORT MOGELIJKE TIJD UIT TE VOEREN. DAT BELOOFT OMGEVINGSMANAGER RONALD KNEGT VAN BAM INFRA. HIJ ZEGT OOK TOE MAXIMALE AANDACHT TE GEVEN AAN DE BEWONERS EN BEDRIJVEN IN DE OMGEVING.

Het project ESGL maakt een extra sneltrein per uur mogelijk tussen Groningen en Leeuwarden. Dit is nodig door de sterke groei van het aantal reizigers op dit traject. Hiervoor moeten stations, sporen en overgangen worden aangepast. Zo moet het spoor tussen Zuidhorn en Hoogkerk over een lengte van acht kilometer worden verdubbeld. Bij de Paterswoldseweg in Groningen wordt de spoorwegkruising vervangen door een onderdoorgang voor auto's en fietsers. Het streven is dat de extra sneltrein eind 2020 rijdt. Het project maakt deel uit van het Spoorplan Noord-Nederland, dat als belangrijkste doel heeft om het Noorden

beter bereikbaar te maken. ProRail voert dit project uit in opdracht van het ministerie van Infrastructuur en Waterstaat en de provincies Groningen en Fryslân. BAM Infra voert een groot deel van de werkzaamheden uit.

OMGEVING

Eind januari 2018 valt het besluit wanneer de aannemer kan beginnen. Een belangrijke eis is de hinder voor omwonenden en het verkeer zo veel mogelijk te beperken. Ronald Knecht: "Dat doen we onder andere door de werkzaamheden 'in sneltreinvaart' uit te voeren. In Zuidhorn bijvoorbeeld beperken we de afsluiting van de Fanerweg, waar de spoorbrug moet worden vervangen. Ook bij de Paterswoldseweg in Groningen willen we de werkzaamheden zo kort mogelijk laten duren. Hier blijft de spoorwegovergang zo lang mogelijk open voor fietsers en voetgangers. Doel is dat de woningen en bedrijven in de omgeving goed bereikbaar blijven."

BUSVRIJE ASTRAAT AANTREKKELIJKER VOOR FIETSERS EN VOETGANGERS

TOEN DE GOEDHEILIGMAN HALF NOVEMBER VIA DE ASTRAAT DE GRONINGSE BINNENSTAD BINNENREED OP ZIJN SCHIMMEL, DEED HIJ DAT OVER GLOEDNIEUW GELEGDE GELE STEENTJES. DE AANNEMER, DIE IN OKTOBER MET DE HERINRICHTING BEGON, WAS KEURIG OP TIJD KLAAR MET DE BESTRATING.

De Astraat is opnieuw ingericht omdat sinds het najaar de bus uit deze straat is verdwenen. De bussen die vanaf het station naar het westen van de stad gaan, rijden niet meer via de Stationsstraat, het Gedempte Zuiderdiep, de Munnekeholm, de Brugstraat en de Astraat. In plaats daarvan gaan de bussen via de Eeldersingel en de

Westerhaven naar de nieuwe centrumhalte op de Aweg.

GELE STEENTJES

Nu de bus verdwenen is, maakt de gemeente de Astraat, de Brugstraat en de Munnekeholm onderdeel van het wandelgebied in de binnenstad. Daarom worden alle drie

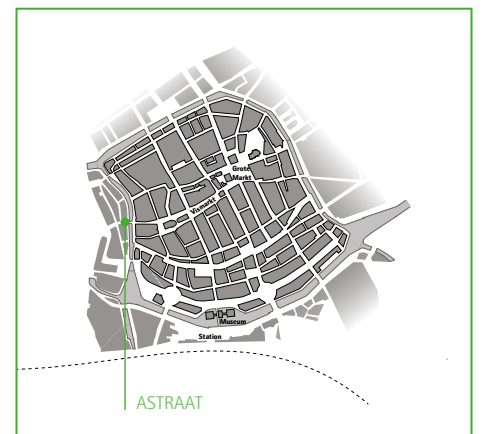
straten opnieuw ingericht. De Astraat was als eerste aan de beurt. In de straat heeft het asfalt plaatgemaakt voor de bekende gele steentjes. Voor de afvoer van regenwater is een speciale goot aangelegd. In de straat zijn al enkele bomen geplaatst. In het voorjaar plant de gemeente meer bomen, met zitbankjes eromheen. Verder komt er een geleidestrook voor slechtzienden. In het voorjaar wordt nog een stoepstrook langs de gevels aangelegd.

De nieuwe straat biedt veel ruimte voor voetgangers en fietsers. Overigens mogen auto's van aanwonenden, taxi's en bevoorradingsverkeer nog steeds wel van de straat gebruikmaken. Maar uitsluitend in de richting Aweg.

SUGGESTIES

Bij de herinrichting van de straat waren de bewoners en de winkeliersvereniging nauw betrokken. Hun suggesties zijn in het uiteindelijke ontwerp verwerkt. De inrichting van de Astraat is een voorproefje van wat er staat te gebeuren in de Brugstraat en de Munnekeholm. Naar verwachting volgt de aanpak van deze straten vanaf mei 2018.

DE VERNIEUWDE ASTRAAT, MET OP DE ACHTERGROND DE DER AA-KERK. FOTO: JEROEN VAN KOOTEN.

‘WE RIJDEN HEEL VEEL RONDJES, MAAR HET IS NOOIT SAAI’

TIENTALLEN KEREN PER DAG RIJDT CHAUFFEUR ROELOF ESHUIS IN EEN KLEINE BLAUWE PENDELBUS HEEN EN WEER TUSSEN DE WESTERHAVEN EN HET GEDEMPTE ZUIDERDIEP IN DE STAD. “EN HET GAAT GEEN MOMENT VERVELEN”, ALDUS DE GRONINGER, DIE SAMEN MET ZO’N TIEN ANDERE CHAUFFEURS DE PENDELDIENST VERZORGT. “HET IS NOOIT SAAI OP DE ROUTE EN ER IS VAAK WEL EVEN RUIMTE VOOR EEN PRAATJE MET DE PASSAGIERS.”

De pendeldienst brengt bezoekers vanaf de nieuwe bushalte bij de Westerhaven dieper het stadshart in, nu Astraat, Brugstraat en Munnekeholm busvrij zijn gemaakt. Het gaat om een proefperiode van voorlopig een jaar.

SLECHT TER BEEN

Eshuis vertelt dat de pendeldienst vooral bedoeld is voor mensen die slecht ter been zijn. “Zij hoeven op vertoon van hun Wmo-

CHAUFFEUR ROELOF ESHUIS VAN DE PENDELBUS OP DE NIEUWE CENTRUMHALTE AAN DE AWE. FOTO: JEROEN VAN KOOTEN.

of Stadspas niet te betalen. Andere passagiers moeten 50 eurocent afrekenen voor een ritje.” Volgens het plakkaat voor in de bus kunnen er tien zittende passagiers,

tien staande en één rolstoelgebruiker mee. “Er kunnen wel meer rolstoelen in, maar wettelijk mag dat in dit busje niet”, aldus Eshuis.

De afgelopen maanden maken wekelijks zo’n 200 passagiers gebruik van deze experimentele OV-voorziening. Het gebruik van de pendelbus blijkt in de praktijk nu nog wat tegen te vallen. Wellicht moeten mensen nog wennen aan deze nieuwe vorm van dienstverlening.

DUIMPJE

De reacties van zowel de passagiers als de medeweggebruikers zijn volgens Eshuis positief. “We krijgen vaak een duimpje omhoog, ook van fietsende studenten. Dat komt natuurlijk ook omdat we sinds 3 september met een waterstofbus rijden. Dat is een bijzonder voertuig, zowel om te besturen als om te zien. Voor het vorige dieselbusje kwam al eens een busspotter helemaal uit Leiden. Ik denk dat we die binnenkort wel weer zullen tegenkomen”, lacht de vrolijke binnenstadschauffeur.

PROJECTENKAART: WERKZAAMHEDEN

1 2017**Aanpak rotondes Driebond**

Er zijn extra rijstroken aangelegd voor een betere doorstroming op de rotondes.

2 mei – sept 2017**Binnenstad westzijde**

De herinrichting van de westzijde van de binnenstad maakt dit gebied veiliger en toegankelijker voor voetgangers en fietsers.

3 jul – okt 2017**Onderhoud A28**

Het asfalt op de A28 is vernieuwd.

4 2e helft 2017**Parkweg en Paterswoldseweg**

De riolering van de Parkweg en Paterswoldseweg is vervangen.

5 2017**Verbeteringen slimme fietsroute**

De Slimme Route voor fietsers richting Zernike is aangepast en veiliger gemaakt.

6 2011 – 2019**Bouwwerkzaamheden Forum en oostwand Grote Markt**

Aan de oostkant van de Grote Markt komt het Groninger Forum. Dit zorgt voor bouwverkeer. Er worden een overdekte fietsenstalling en een parkeergarage onder het gebouw aangelegd.

7 2015 – 2018**Kabels en leidingen Aanpak Ring Zuid**

Op diverse plaatsen langs het traject worden kabels en leidingen verlegd ter voorbereiding op de ombouw van de zuidelijke ringweg.

8 2016 – 2018**Aanleg opstelterrein 'de Vork'**

Het opstelterrein voor treinen aan de zuidzijde van het Hoofdstation Groningen wordt verplaatst naar de gemeente Haren.

9 2017 – 2018**Helperzoomtunnel**

In het verlengde van de Helper Brink komt een tunnel die Helpman en het Europapark met elkaar verbindt.

10 1e helft 2018**Aanleg en uitbreiding P+R-terreinen**

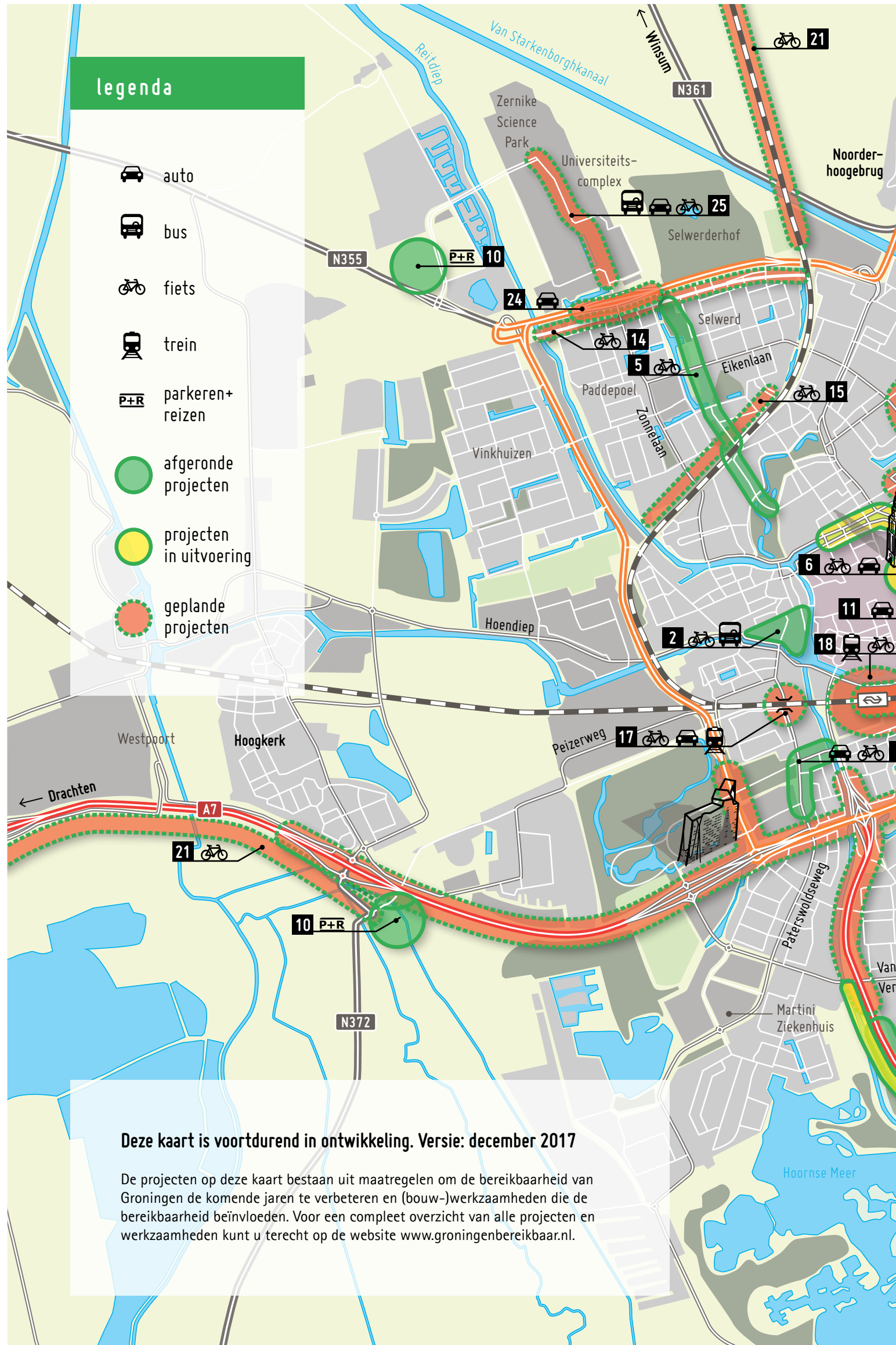
Bij Meerstad wordt aan een nieuw P+R-terrein gewerkt. P+R Reitdiep is aangelegd en P+R Hoogkerk is uitgebreid.

11 2016 – 2018**Aanpak Diepenring**

In combinatie met groot onderhoud wordt de Diepenring heringericht.

12 nov 2017 – mrt 2018**Fietssnelweg Groningen-Assen**

Het eerste gedeelte van de fietssnelweg tussen Groningen en Assen wordt aangelegd. Het gaat om het gedeelte van het fietspad langs het Noord-Willemskanaal tussen de Van Ketwich Verschuurlaan in de stad Groningen en de Witte Molen in Haren.

13 2018**UMCG-Noord/Bloemsingel**

Aan de noordkant van het UMCG wordt een busknooppunt gerealiseerd.

14 2018 – 2019**Fietspad langs noordelijke ringweg**

Door de aanleg van dit fietspad worden de Fietsroutes Plus vanuit Winsum en Zuidhorn verbonden met de stedelijke routes en de Zernike Campus.

15 2018 – 2019**Fietspad langs spoorlijn Groningen – Sauwerd**

Mede door de aanleg van dit fietspad ontstaan er rechtstreekse fietsverbindingen tussen de dorpen ten noorden van Groningen en tussen de noordwestelijke stadswijken.

IN EN ROND GRONINGEN

19 2018 - 2020**Extra zijperron Europapark**

Station Europapark krijgt een extra zijperron.

20 2018 - 2020**Aanpassing sporen tussen Hoofdstation Groningen en opstelterrein 'de Vork'**

Er komt een vierde spoor tussen het station Groningen Europapark en het Hoofdstation Groningen. Dat is nodig omdat er in de toekomst meer treinen gaan rijden.

21 vanaf 2018**Fietsroutes Plus**

De plannen voor een aantal Fietsroutes Plus, extra brede en comfortabele fietspaden tussen stad en regio, worden momenteel uitgewerkt. Het gaat om routes van en naar Haren (vanaf 2018), Winsum (vanaf 2018) en Leek (vanaf 2018).

22 2019 - 2021**Gerrit Krolbrug**

De oude Gerrit Krolbrug wordt vervangen door een nieuwe brug.

23 vanaf 2020**Aanpak Oosterhamrikzone**

Tussen de oostelijke ringweg en de binnenstad is een nieuwe verbinding nodig voor auto's, fietsers en bussen. Deze verbinding verbetert de doorstroming van het verkeer en de verkeersveiligheid.

24 2018 - 2019**Aansluiting Noordelijke Ringweg - Zonnelaan**

Door de plaatsing van verkeerslichten en dubbele rijbanen op de afritten wordt de bereikbaarheid verbeterd.

25 2018 - 2019**Opwaardering Zernikelaan**

Door de opwaardering van dit gedeelte Zernikelaan als 'campusweg' worden de verblijfskwaliteit en bereikbaarheid op de Zernike Campus verbeterd.

16 2017 - 2021**Aanpak Ring Zuid**

De zuidelijke ringweg gaat de komende jaren ingrijpend op de schop om de bereikbaarheid van stad en regio en de doorstroming op de weg te verbeteren.

17 2018 - 2019**Onderdoorgang Paterswoldseweg**

Vanaf 2020 rijdt op het traject Groningen-Leeuwarden elk uur een extra sneltrein. Daarom wordt de spoorwegovergang bij de Paterswoldseweg vervangen door een onderdoorgang.

18 2019 - 2023**Aanpak Hoofdstation**

Het Hoofdstation Groningen krijgt meer sporen en perrons. Ook worden er nieuwe tunnels aangelegd voor voetgangers, fietsers en bussen en komt er een nieuwe ondergrondse fietsenstalling aan de zuidkant van de sporen.

KNOOPPUNTEN VOOR BUS, TREIN, AUTO EN FIETS WORDEN AANTREKKELIJKER

IN DE PROVINCIES GRONINGEN EN DRENTHE KRIJGEN RUIM 50 KNOOPPUNTEN MET OVERSTAPMOGELIJKHEDEN VOOR BUS OF TREIN EEN IMPULS. HIER KOMEN EXTRA VOORZIENINGEN VOOR REIZIGERS, ZOALS NIEUWE FIETSENSTALINGEN, EEN STANDPLAATS VOOR DE HUBTAXI, WIFI EN WATERTAPPUNTEN. OMDAT ER ELKE DAG HEEL WAT MENSEN OP DE KNOOPPUNTEN KOMEN, BIEDT DAT OOK KANSEN VOOR MEER. MET EEN KNIPOOG NAAR DE LUCHTVAART WORDEN DE VERNIEUWDE KNOOPPUNTEN 'HUBS' GENOEMD.

Hubs zijn knooppunten voor alle vormen van mobiliteit, zoals fiets, auto, bus, taxi en ook de voetganger. Het gaat zowel om de grotere knooppunten, zoals treinstations, busstations en P+R-terreinen, als om relatief kleine knooppunten, zoals bushaltes met enkele lijnen. "Een hub is een plek waar je je reis prettig start, voortzet of beëindigt", vat programmamanager Frans Hamstra van het OV-bureau Groningen Drenthe samen. "Op de hubs willen we overstappers extra voorzieningen bieden om het reizen met verschillende vormen van vervoer nog aantrekkelijker te maken. Welke voorzieningen er op een hub zijn, verschilt per plek. Het is maatwerk en het moet ook nog groeien. Grote hubs hebben bijvoorbeeld een kiosk of een toilet, denk aan Gieten of P+R Hoogkerk. Bij andere hubs is dat niet altijd haalbaar."

KANSEN

Door de grote aantallen reizigers, groeien de hubs uit tot belangrijke plekken in de regio. Hamstra ziet hierdoor allerlei kansen ontstaan. "Vergelijk een hub met een stekkerdoos, waarop je van alles kunt aansluiten.

OOK HET KNOOPPUNT BIJ GIETEN WORDT EEN HUB. FOTO: PATRICK RUITER.

Ondernemers kunnen er bijvoorbeeld koffie of werkplekken aanbieden. Sommige hubs zijn misschien wel geschikt voor pakketafhaal- en -brengservices. Ook biedt een hub mogelijkheden voor bijvoorbeeld een dorpsvereniging, winkel, bibliotheek, kindercrèche of huisarts om aan te haken. Verder zien we

in de toekomst mogelijkheden voor slimme en duurzame mobiliteitsoplossingen, zoals deelauto's en zelfrijdend vervoer. We staan open voor alle goede ideeën om de hubs en vooral de reis leuker te maken."

MEER INFORMATIE

Vanaf januari 2018 vindt u meer informatie over hubs in de provincies Drenthe en Groningen op de website reisviahubs.nl.

DUBBELDEKKERS TUSSEN GRONINGEN EN EMMEN

NIET IN LONDEN, MAAR GEWOON TUSSEN GRONINGEN EN EMMEN RIJDEN SINDS KORT VIJF OPVALLENDE BLAUWE QLINER DUBBELDEKKERS. IN DE BUS IS PLAATS VOOR 85 PASSAGIERS.

De dubbeldekkers rijden op de drukke lijn 300, de rechtstreekse verbinding tussen Groningen en Emmen. "In de spits reden op dit traject al acht bussen per uur en nog was er niet altijd plek", legt Erwin Stoker van het OV-bureau Groningen Drenthe uit. "Nog meer bussen laten rijden is dan geen oplossing meer. Dus zochten we het in het uitbreiden van het aantal plaatsen. In de gewone bussen op deze lijn gaan 60 passagiers mee, hier kunnen 85 personen in."

IN- EN UITSTAPPEN

De dubbeldekker stopt onderweg alleen in Borger, Gieten en Groningen-Zuid. "Het in- en uitstappen duurt wat langer dan bij een gewone bus. Daarom wacht de bus langer bij de halte, zodat er voldoende tijd is om in- en uit te stappen. Voor een goede doorstroming is het de bedoeling dat de instappers via de trap voorin omhoog gaan en de uitstappers gebruik maken van de trap achterin. Maar je kunt natuurlijk ook beneden zitten."

GEDEPUTEERDE HENK BRINK (DRENTHE) STAPT UIT DE DUBBELDEKKER BIJ DE OFFICIËLE INGEBRUIKNAME. FOTO: PATRICK RUITER.

P+R REITDIEP OFFICIEEL IN GEBRUIK GENOMEN

MET P+R REITDIEP EN BINNENKORT OOK P+R MEERSTAD IS DE CIRKEL MET GRATIS PARKEER-TERREINEN ROND DE STAD GRONINGEN VERDER UITGEBREID. DE ANDERE P+R-TERREINEN LIGGEN BIJ HAREN, HOOGKERK, KARDINGE EN EUROPAPARK. OOK ZUIDHORN HEEFT EEN UITGEBREIDE P+R EN BIJ LEEK IS ER EEN IN ONTWIKKELING. VANAF DE P+R-TERREINEN BRENGEN Q-LINKBUSSEN DE REIZIGER SNEL EN FREQUENT NAAR DE BELANGRIJKE BESTEMMINGEN IN DE STAD.

P+R Reitdiep aan de Friesestraatweg (N355) is begin november officieel geopend en biedt plek aan 300 auto's. Blikvanger is de overkapping, voorzien van 958 grote zonnepanelen, waaronder automobilisten droog naar de bushalte kunnen lopen. De energie die met de panelen wordt opgewekt, is voldoende voor ongeveer honderd huishoudens. Op het terrein staan laadpunten voor bussen en binnenkort ook voor elektrische auto's. Met Q-link groen, lijn 1, rijdt de overstappende automobilist snel door naar Zernike, station Groningen-Noord, het UMCG, het centrum of het Hoofdstation.

MEERSTAD

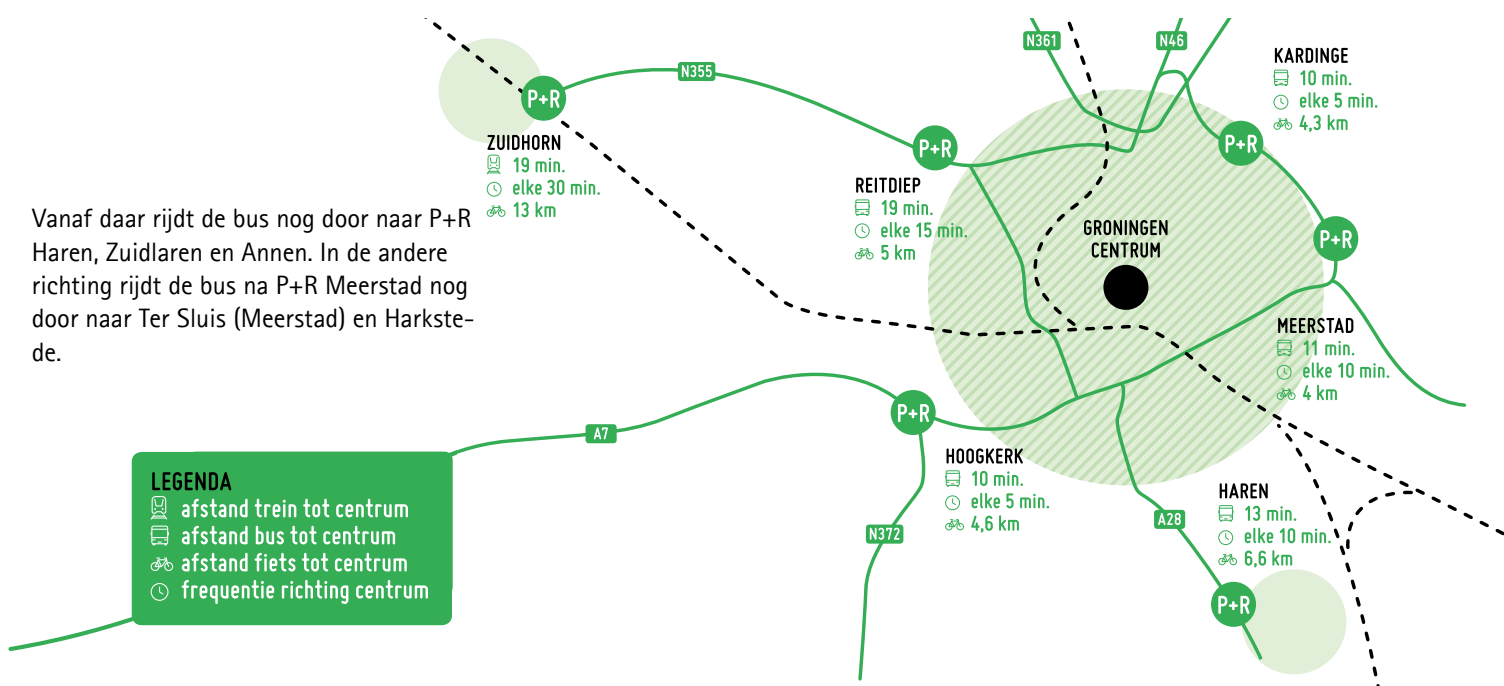
P+R Meerstad is nog niet helemaal klaar, maar al wel in gebruik. Het terrein biedt vanaf half februari 2018 plaats aan 400 auto's en ligt bij de op- en afritten van de oostelijke ringweg bij de Driebondsweg en Sint Petersburgweg. Met Q-link paars, lijn 5, kunnen de automobilisten doorreizen naar de Sontweg (IKEA), het UMCG, de binnenstad en het Hoofdstation.

PARK & BIKE

Met de auto vertrekken van huis en op de fiets aankomen op het werk. Bedrijven kunnen op vijf P+R-terreinen overdekte en afsluitbare fietsenstallingen huren voor hun medewerkers. Het gaat om de P+R's Hoogkerk, Haren, Kardinge en Meerstad. Reizigers kunnen via de gemeente Groningen een individuele fietskluus huren. Kijk voor meer informatie op www.groningenbereikbaar.nl.

BEGIN NOVEMBER OPENDEN GRONINGER GEDEPUTEERDE FLEUR GRÄPER EN GRONINGER WETHOUDER PAUL DE ROOK P+R REITDIEP. FOTO: JEROEN VAN KOOTEN.

PROEF MET GRATIS REIZEN BUITEN DE SPITS VOOR STUDENTEN

DE MEESTE STUDENTEN KUNNEN DANKZIJ HUN OV-WEEKKAART IN DE SPITSUREN GRATIS REIZEN MET HET OPENBAAR VERVOER, JUIST ALS HET ERG DRUK IS IN BUS EN TREIN. DAAROM IS ER EEN ACTIE GESTART OM STUDENTEN TE VERLEIDEN HUN WEEKKAART OM TE RUILEN VOOR EEN KAART WAARBIJ ZE BUITEN DE SPITS EN IN HET WEEKEND GRATIS MOGEN REIZEN. STUDENT THOMAS REINDERSMA (21) VINDT HET EEN GESLAAGD EXPERIMENT.

Met de 'gratisreizenbuitendespits OV-kaart' kunnen de deelnemende studenten op doordeweekse dagen na 9.00 uur gratis reizen in het Noorden met de bussen van Qbuzz en de treinen van Arriva. In het weekend mogen ze gratis met het openbaar vervoer reizen in heel Nederland. Het gaat om een experiment van Groningen Bereikbaar, het OV-bureau Groningen Drenthe, Qbuzz en Arriva. De proef loopt tot 31 juli 2018.

FIETS

Thomas Reindersma studeert Supply Chain Management aan de Rijksuniversiteit Groningen. Hij ging in oktober in op het aanbod. "In de stad Groningen gebruik ik meestal de fiets, maar in de weekenden ga ik vaak met de bus naar familie. Dankzij de gratisreizenbuitendespits OV-kaart kost me dat nu niets", vertelt hij.

VRIENDIN

"De nieuwe kaart is een mooie aanvulling op mijn OV-kaart. Ik kan nu altijd gratis reizen, behalve doordeweeks vóór negen uur 's morgens. En ik kan gratis naar mijn vriendin in Leeuwarden. Dat scheelt me tientjes per maand. Beter kan het toch niet?"

STUDENT THOMAS REINDERSMA REIST IN HET OV GRATIS BUITEN DE SPITS. FOTO: JEROEN VAN KOOTEN.

EXTRA FIETSPARKEERRUIMTE IN BINNENSTAD

DE BINNENSTAD VAN GRONINGEN LIJKT WEL DICHTE TE SLIBBEN. WAAR JE OOK KIJKT, ZIE JE FIETSEN. TEGEN DE BOMEN, VOOR DE INGANG VAN WINKELS, MIDDELEN OP DE STOEP... DIT LEIDT TOT OVERLAST, ONVEILIGHEID, EEN SLECHTE TOEGANKELIJKHEID EN EEN ROMMELIG STRAAT- BEELD. DE GEMEENTE, EN MET HAAR VELE STADJERS, VINDT DAT HET ZO NIET LANGER KAN. MAAR DE GEMEENTE WEET OOK DAT ALLEEN EEN BORDJE NEERZETTEN NIET HELPT.

"Om het probleem van het fietsparkeren minder groot te maken, zijn uiteindelijk grote stallingen in de binnenstad noodzakelijk", zegt projectleider Jeroen Bos van de gemeente Groningen. "Op de lange termijn is dat de beste oplossing. Maar voor nu hebben we daar niet zo veel aan. Daarom gaan we op zoek naar snelle oplossingen voor de grootste knelpunten. De nieuwe aanpak moet een bijdrage leveren aan een aantrekkelijke en goed toegankelijke binnenstad, met meer ruimte voor de voetgangers."

FIETSASO

De onlangs gevoerde campagne 'Wees geen #fietsaso' zette het probleem alvast hard en duidelijk op de kaart. Jeroen Bos: "We wijzen fietsers op hun niet altijd juiste fietsparkeergedrag. Dat doen we door gerichte publiciteitsacties die we regelmatig herhalen, want gedragsverandering is een proces van de lange adem. We willen fietsers op een creatieve manier aanspreken, zodat ze over het probleem gaan nadenken. Voor het vervolg gaan we waarschijnlijk de goed geparkeerde fiets benadrukken, want de meeste mensen parkeren hun fiets echt wel oké hoor!"

WEEKENDREKKEN

De nieuwe aanpak richt zich ook op het creëren van extra fietsparkeerruimte. Jeroen Bos: "Dat kunnen ook tijdelijke plekken zijn.

DE GROTE MARKT ALS GROOT FIETSPARKEERVAK. FOTO: ERWIN DE JAGER.

Zo maken we tijdens stapavonden van de Grote Markt één groot fietsparkeervak. Dit ontlast vooral de Poelestraat en draagt bij aan de veiligheid daar. In de weekenden zijn er ook extra plekken rond de Korenbeurs, bij het Martinikerkhof en de Guldenstraat. Fietsstewards vertellen het publiek ter plaatse hoe het beter kan en moet. Ook wijzen ze de weg naar de tijdelijke stallingen. Verder halen we fietswrakken sneller weg, wat extra ruimte oplevert."

De gemeente overweegt ook andere creatieve oplossingen. Bos: "Een daarvan is een beloningssysteem voor het inleveren van oude fietsen. Verder kijken we naar nieuwe, betere fietsrekken. Tijdens het inspiratiefestival Let's Gro hebben we een innovatief ontwerp van een stalling laten zien die helemaal verzonken is in de weg. Als er geen fiets staat, is de plek gewoon te gebruiken als stoep."

STAPPEN? PARKEER JE FIETS OP DE GROTE MARKT

Wie op donderdag, vrijdag of zaterdag gaat stappen in de binnenstad van Groningen, kan zijn stalen ros midden in de stad kwijt. Op de Grote Markt worden vanaf 's avonds 20.00 uur tot 06.00 uur in de volgende ochtend fietsvakken geprojecteerd. Maar... alleen als er geen evenementen zijn. Helaas is er de komende weekenden daarom even geen ruimte op de Grote Markt, in verband met de ijsbaan en daarna Eurosonic. Eind januari zijn de fietsparkeervakken op de Grote Markt weer terug.

HOE SLIM ZIJN DE SLIMME FIETSRoutes NAAR ZERNIKE?

DE GEMEENTE GRONINGEN STIMULEERT STUDENTEN ANDERE ROUTES VAN EN NAAR ZERNIKE TE FIETSEN DAN OVER DE ZONNELAAN. ZO ZITTEN DE FIETTERS EN HET OVERIGE VERKEER ELKAAR MINDER IN DE WEG. ER ZIJN 'SLIMME FIETSRoutes' AANGEGEVEN VANAF HET CENTRUM, VANAF DE SCHILDERSBUURT EN VANAF DE KORREWEGWIJK. WAT VINDEN DE STUDENTEN ZELF VAN DEZE ROUTES?

NIEK SCHOLS EN BENJAMIN BERGSMA

'IN DE OCHTEND FIETST IEDEREEN IN COLONNE'

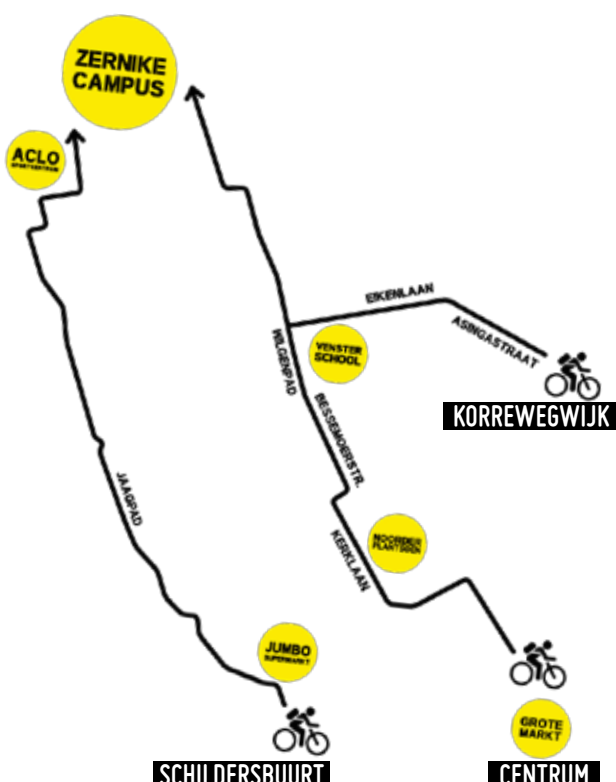
Het druilerige weer deze middag in november lijkt Niek Schols (27) en Benjamin Bergsma (23), studenten aan de Hanzehogeschool Groningen, niet te deren. Ze komen monter terug van de Zernike Campus en trappen vrolijk pratend door over het Wilgenpad, een onderdeel van een Slimme Fietsroute naar de binnenstad. "Ja, het fietst ontspannen. De weg is breed, je hebt geen last van auto's en er zijn weinig bochten. Prima!", geeft Niek zijn mening. Benjamin is ook een tevreden gebruiker van deze route. "In de ochtend is het behoorlijk druk en fietst iedereen in colonne. Maar zelfs dan fietst het prettig: ruimte genoeg voor iedereen."

JULIA GELINK

'JE KUNT HIER PRIMA DOORFIETSEN'

Het is soms aardig druk op het laatste stukje van de Slimme Fietsroute naar Zernike. Zeker in de ochtend gebruiken duizenden studenten deze snelle fietsroute van de binnenstad naar de Zernike Campus. Julia Gelink gebruikt niet de hele route, maar alleen het laatste gedeelte ervan. "Ik fiets hier elke dag. Maar behoorlijk ontspannen, ook al zijn hier soms best veel fietsers. Je hebt hier geen last van auto's", vertelt de studente aan de Hanzehogeschool Groningen. "Het is een lekker brede weg, je kunt hier prima doortrappen!"

UMCG ZET MEDEWERKERS OP DE FIETS

HET UNIVERSITAIR MEDISCH CENTRUM GRONINGEN (UMCG) IS DE GROOTSTE WERKGEVER VAN GRONINGEN MET RUIM 13.000 MEDEWERKERS. DE HELFT DAARVAN KOMT OP DE FIETS NAAR HET WERK. DAARNAAST KOMT 11 PROCENT VAN DE MEDEWERKERS OP DE FIETS BIJ HET UMCG AAN NA DE AUTO TE HEBBEN GEPARKEERD OP EEN P+R-TERREIN AAN DE RAND VAN DE STAD. IN VERGELIJKING MET 2013 IS HET AANTAL MEDEWERKERS DAT MET DE AUTO BIJ HET ZIEKENHUIS AANKOMT, MET 2 PROCENT GEDAALD. DEZE GOEDE CIJFERS ZIJN MEDE TOE TE SCHRIJVEN AAN HET BELEID VAN HET UMCG OM FIETSEN TE STIMULEREN.

Bestuursvoorzitter Jos Aartsen: "Dagelijks gaan er duizenden mensen naar het UMCG. Patiënten en bezoekers komen vanuit de hele regio en voor hen is de fiets om begrijpelijke redenen vaak geen optie. Veel van onze medewerkers kunnen wel op de fiets komen. Dat stimuleren wij, zodat we toch ons steentje bijdragen aan het verminderen van de spits."

BEREIKBAARHEID

Voor het UMCG is bereikbaarheid essentieel. "De grote projecten in de stad, zoals Aanpak Ring Zuid en Groningen Spoorzone, maken het UMCG uiteindelijk beter bereikbaar", zegt Jan Bouwhuis, directeur Bouw & Facilitair. "We zijn bijvoorbeeld heel blij dat in het plan Aanpak Ring Zuid de Europaweg alsnog een volledige aansluiting op de ringweg krijgt. Maar tijdens de werkzaamheden zijn we slechter te bereiken. We hebben een probleem als patiënten of zorgverleners niet tijdig in het ziekenhuis kunnen zijn. Daarom werken we graag mee

aan het bereikbaar houden van de stad en het UMCG."

FIETSREGELING

Het project UMCG Bereikbaar omvat een breed scala aan maatregelen om de spits af te vlakken, met een grote rol voor de fiets. "Ons streven is dat in 2020 voor 60 procent van de medewerkers de fiets het hoofdvervoermiddel is", zegt Charlotte Kumm, projectleider Bereikbaarheid. "Medewerkers kunnen via de UMCG-fietsregeling fiscaal aantrekkelijk een fiets of e-bike aanschaffen. Vanaf 1 januari kunnen medewerkers via deze regeling ook een e-bike leasen. In november hadden we de Winterbeurtactie, waarbij medewerkers tijdens werktijd voor een goede prijs hun fiets konden laten nakijken door een van de twee UMCG-fietsmakers. Ook doen we mee aan acties van Groningen Bereikbaar, zoals Rij2op5 en de OV-probeerkaart." Bouwhuis benadrukt dat de fietsmaatregelen niet ten koste gaan van het zorgbudget. "We betalen dit vanuit de werkkostenregeling."

PATIËNTEN

Patiënten mogen wel met de auto naar het UMCG komen. "Voor hen is er altijd plek in de parkeergarage", verzekert Jan Bouwhuis.

UMCG-MEDEWERKSTER CINDY NIEDLICH BIEDT BESTUURSVOORZITTER JOS AARTSEN EEN LIFT AAN OP HAAR SPEEDBIKE.
FOTO: JEROEN VAN KOOTEN.

'IK WIL NU ÉCHT NIET MEER MET DE AUTO'

PATHOLOOG IN OPLEIDING CINDY NIEDLICH VAN HET UMCG HEEFT SPECIAAL VOOR HAAR WOON-WERKVERKEER EEN SPEEDBIKE AANGESCHAFT. MET DEZE SNELLE ELEKTRISCHE FIETS GAAT ZE VIJF DAGEN PER WEEK VAN HAAR WOONPLAATS TYNAARLO NAAR HET UMCG.

"Dat is ongeveer 20 kilometer. Op de speedbike doe ik er 35 à 40 minuten over. Tot vorige maand ging ik met de auto en was ik ongeveer een half uur onderweg. Maar ik wil nu écht niet meer in de auto! Mijn collega, prof. dr. Harry van Goor, heeft al langer een speedbike en hij vroeg of het

ook niet wat voor mij was. 'Veel te duur', dacht ik. Maar via de fietsregeling van het UMCG kreeg ik voordeel op de aanschafprijs. En ik ben altijd wel enthousiast om iets te proberen. Voor ik het wist, had mijn collega een proefrit voor mij geregeld. Ik vond het direct ideaal. Op de fiets voel je veel meer vrijheid en het is ook goed voor mijn gezondheid. Ik zit de hele dag achter de microscoop, dus ik kan wel wat beweging gebruiken. Ik voel me nu al veel fitter. Eigenlijk had ik altijd al de wens om op de fiets naar mijn werk te gaan, dat is nu gelukt."

'KRUISING PRINSESSEWEG NU OVERZICHTELIJKE FIETSROTONDE'

HET KRUISPUNT VAN DE PRINSESSEWEG MET DE WILHELMINAKADE IN DE STAD GRONINGEN BEGINT AAN EEN TWEEDE JEUGD. SINDS KORT IS HET KRUISPUNT INGERICHT ALS FIETSROTONDE. DE SITUATIE IS NU OVERZICHTELIJKER EN DAARMEE VEILIGER.

"Dankzij de herinrichting is het heel duidelijk geworden waar de verschillende weggebruikers moeten rijden en wie er voorrang heeft. Vooral voor fietsers is de nieuwe situatie een verbetering, want die hebben nu voorrang op auto's", vertelt Jeroen Bos, projectleider stadsontwikkeling bij de gemeente Groningen.

LASTIGE KRUISING

Aanleiding voor de opknapbeurt waren opmerkingen van buurtbewoners die de oude situatie als onveilig beleefden. Het was altijd een lastige kruising, omdat het gaat om een afbuigende voorrangsweg, waarop twee wegen uitkomen. Het kruispunt maakt ook deel uit van de Slimme Fietsroute van het Hoofdstation naar Zernike. De gemeente besloot, in nauw overleg met buurtbewoners, de rotonde aan te pakken. Er zijn vijf varianten ontwikkeld, waaruit uiteindelijk één voorkeursvariant is gekozen. In maart van dit jaar werd de uitgewerkte voorkeursvariant gepresenteerd. Dat was een fietsrotonde, een uniek ontwerp voor de stad.

In de oude situatie was de kruising onoverzichtelijk voor bijna alle weggebruikers. Maar nu is het, als het goed is, voor

IMPRESSIE VAN DE NIEUWE FIETSROTONDE BIJ DE PRINSESSEWEG IN GRONINGEN. AFBEELDING: GEMEENTE GRONINGEN.

iedereen duidelijk. Zeker ook voor fietsers die gebruik maken van de Slimme Fietsroute naar Zernike: zij hebben voorrang op de kruising.

DRAAGVLAK

"Wat ik mooi vond aan dit project, is dat we goed hebben samengewerkt met buurtbewoners. Dat betekende een breed draagvlak, en dat maakt dat we trots zijn

op de fietsrotonde", aldus Bos. "We gaan nu monitoren hoe het kruispunt functioneert en of het inderdaad aan de hoge verwachtingen voldoet."

ONDERNEMERS GOED VOORBEREID?

DE KOMENDE JAREN WORDT ER VOLOP IN EN OM DE STAD GRONINGEN GEWERKT AAN WEGEN EN SPOOR. DENKEN GRONINGSE ONDERNEMERS AL NA OVER HUN BEREIKBAARHEID? EEN GOEDE PLEK OM DAT TE VRAGEN, IS OP DE PROMOTIEDAGEN VOOR HET BEDRIJFSLEVEN NOORD-NEDERLAND, BEGIN NOVEMBER IN MARTINIPLAZA.

JEROEN DORREBOOM ADJUNCT-DIRECTEUR MTN ACCOUNTANTS & ADVISEURS

'NOG TIJD VOOR CREATIEVE OPLOSSINGEN'

"Ons bedrijf is gevestigd aan de westkant van de stad, aan de Sylviuslaan nabij het Martiniziekenhuis. Er werken ruim twintig mensen. Jazeker, ik ben mij ervan bewust dat er veel gaat gebeuren op de ringweg. En dat zal gevolgen hebben voor de bereikbaarheid van ons bedrijf. Maar we hebben nog geen systematische aanpak ontwikkeld. Ik heb mijn gedachten er wel wat over laten gaan, ja. Maar intern hebben we de zaak nog niet op de agenda gezet. Zelf woon ik in Harkstede, en ik rijd dagelijks over de zuidelijke ringweg en via het Julianaplein naar kantoor. Ik heb een afwachtende houding, zo zou je het kunnen samenvatten. Ook omdat het lastig te overzien is hoe groot het probleem exact zal worden en wat dat precies voor ons bedrijf, op onze locatie, zal betekenen. Zodra we daar meer over weten, kunnen we altijd nog maatregelen nemen. Nee, we hebben onze medewerkers en relaties nog niet geïnformeerd. Ik zou niet weten wat ik zou moeten adviseren, anders dan: 'op tijd van huis gaan!' En als het echt ernstiger wordt, dan vinden we heus wel een creatieve oplossing. Dat zijn we wel gewend!"

ROELOF DOCTER DIRECTEUR KUMIJ KOZIJNEN

'BEETJE KIEK'N WAT 'T WORDT'

"Nou, we denken er nog niet heel systematisch over na. Ons bedrijf zit op het industrieterrein Euvelgunne, aan de Gotenburgweg, aan de zuidkant van de stad. Dat er veel gaat gebeuren, is bekend. We zijn ruim van te voren in kennis gesteld van de grote ingrepen. Het is nu al merkbaar dat er wegwerkzaamheden zijn. Veel van onze medewerkers komen uit Friesland, en vanuit die richting is het al een probleem. Zelf kom ik uit het zuiden, en ik rijd via Glimmen naar mijn werk. Dat wordt ook al lastiger. Maar het is natuurlijk moeilijk om jaren ver vooruit te plannen. Het is dus niet zo dat we al een pendelbus hebben geregeld om onze medewerkers straks op te pikken. Hoe ik er nu over denk, kun je het beste samenvatten met: 'kiek'n wat 't wordt'! We zullen wel zien, en we kunnen altijd nog wel maatregelen nemen. Misschien laten we onze medewerkers wel op kantoor slapen, haha. Nee, serieus: we kijken het een beetje aan. Als er meer bekend is, kunnen we altijd nog naar bevind van zaken handelen."

MINZE VAN DIJK DIRECTEUR-EIGENAAR VAN DIJK TUINEN
JAN BERENDS J. VAN DIJK METAALBEWERKING

'BLIJ DAT WE AAN DE OOSTKANT VAN DE STAD ZITTEN'

Minze van Dijk: "Ons bedrijf in Ulgersmaborg ligt gelukkig gunstig, want we kunnen via de noordelijke en oostelijke ringweg rijden. Ik ben blij dat ik niet op 'zuidoost' zit. Maar toch denk ik dat ook wij er wel wat van zullen gaan merken. Onze medewerkers zijn hovenier. Die kunnen wat eerder vertrekken, maar ze kunnen ook weer niet al te vroeg bij particuliere klanten verschijnen. Want daar wordt de klant niet blij van."

Jan Berends: "Ons bedrijf is gevestigd aan de Bovenstreek bij Karding. Vijf jaar geleden verhuisden we uit Bedum naar Groningen om goed bereikbaar te blijven. We zitten nu mooi vlak bij de oostelijke ringweg. Afhankelijk van files, kunnen we altijd kiezen om linksaf of rechtsaf te rijden. Ik hoop dat ons bedrijf daardoor veel fileproblemen kan ontlopen. Ik zal onze medewerkers en klanten zeker informeren over de werkzaamheden. We gooien de link naar de website van Groningen Bereikbaar wel onder onze mail."

'BRENG JE KIND VAKER OP DE FIETS NAAR SCHOOL'

STEEDS MEER OUDERS BRENGEN HUN KIND MET DE AUTO NAAR SCHOOL. MARGOT BLAAUW VAN VEILIG VERKEER NEDERLAND (VVN) VINDT DAT EEN ZORGELIJKE ONTWIKKELING. "KINDEREN DIE ALTIJD MET DE AUTO KOMEN, LEREN NOOIT ZELFSTANDIG TE ZIJN IN HET VERKEER. ALS ZE IN GROEP 5 INEENS ZELF NAAR SCHOOL WILLEN GAAN, KUNNEN ZE DAT HELEMAAL NIET. ZE HEBBEN HET NOOIT GEOEFEND. OOK ZORGT AL HET AUTOVERKEER ROND DE SCHOOL VOOR ONVEILIGE SITUATIES."

Eerst de cijfers. Een kwart van de basisschoolleerlingen wordt regelmatig met de auto naar school gebracht. Ongeveer 12 procent zelfs elke dag. Als het slecht weer is, kruipt ruim een op de drie leerlingen (35 procent) op de achterbank. "In het verleden gingen kinderen vaak al zelfstandig naar school als ze zes of zeven jaar waren", zegt Margot Blauw. "Nu gebeurt dat pas als ze acht of negen zijn. We raden vaders en moeders aan om jonge kinderen in ieder geval af en toe lopend of met de fiets te brengen. Zo raken kinderen al op jonge leeftijd vertrouwd in het verkeer. Wijs ze op gevaarlijke situaties en vertel hoe ze veilig kunnen oversteken."

VEILIG VERKEER NEDERLAND HEEFT MEEGEWERKT OM DE OMGEVING VAN SAMENWERKINGSSCHOOL DE STAPSTEEN IN LEEK VEILIGER TE MAKEN. FOTO: JEROEN VAN KOOTEN.

VEILIGE SCHOOLOMGEVING

Sommige ouders brengen hun kind met de auto, omdat ze het verkeer onveilig vinden. Maar hoe meer auto's rond de school, hoe

onoverzichtelijker het wordt. "Vaak gaat het net goed. Als VVN zetten we ons in om de schoolomgeving veiliger te maken. Bij nieuwbouw denken we mee over een veilige

SAMENWERKING

Groningen Bereikbaar wil door gedragsverandering minder mensen in de spits laten autorijden. Voor het vervoer naar school zijn vaak goede alternatieven beschikbaar, lopen of fietsen bijvoorbeeld. Door dergelijke alternatieven te stimuleren, neemt de verkeersveiligheid rondom de basisschool toe. Daarom werkt Groningen Bereikbaar samen met Veilig Verkeer Nederland.

inrichting. Bij bestaande scholen kijken we samen met de ouders naar de knelpunten. Het gaat niet alleen om de inrichting van de straat, maar vooral ook om gedrag. Wij zeggen: kom als het kan vaker op de fiets. Als je toch met de auto komt, parkeer dan niet direct voor de school, maar ietsje verder weg. Loop dan met je kind naar school, zodat je samen kunt oefenen in het verkeer."

WINNEN MET FC GRONINGEN IN LOVE TO RIDE

MET DE FIETS NAAR HET WERK, MAAR NATUURLIJK OOK NAAR HET NOORDLEASE STADION. GRONINGEN BEREIKBAAR DOET SAMEN MET FC GRONINGEN MEE AAN EEN INTERNATIONALE CAMPAGNE OM HET FIETSGEBRUIK TE STIMULEREN: LOVE TO RIDE.

Fietsen is niet alleen goed voor de bereikbaarheid van de stad, maar ook voor de gezondheid. En wie de auto laat staan, helpt mee de CO₂-uitstoot te beperken. Supporters van FC Groningen die vaker de fiets pakken, maken dit seizoen kans op bijzondere prijzen. Bijvoorbeeld een gesigneerd shirt van komend seizoen, een VIP-arrange-

ment voor vier personen of een gesigneerde FC Groningen-bal. Ze moeten daarvoor wel de app van Love to Ride downloaden en de app aanzetten elke keer als ze gaan fietsen. Wie het vaakst op de fiets stapt naar het stadion of andere bestemmingen in de stad, wint.

BEDRIJVEN- EN TEAMCOMPETITIE

Supporters kunnen zelfstandig meedoen, maar ook een team vormen met collega's, sportvrienden, familie of burens. De deelnemende teams maken kans op een arrangement voor 25 personen bij een thuiswedstrijd van FC Groningen.

OP DE OPEN DAG VAN FC GRONINGEN BEGIN AUGUSTUS WERDEN DE WINNAARS VAN HET EERSTE SEIZOEN VAN LOVE TO RIDE IN HET ZONNETJE GEZET DOOR DINY PESTMAN (RECHTS) VAN GRONINGEN BEREIKBAAR EN HANS NIJLAND (MIDDEN) VAN FC GRONINGEN. FOTO: JEROEN VAN KOOTEN.

GRONINGER BEDRIJVEN TEKENEN VOOR BEREIKBARE STAD

CIRCA 50 GROTE WERKGEVERS EN PUBLIEK-STREKKERS IN GRONINGEN HEBBEN SAMEN DE AMBITIE UITGESPROKEN OM DE STAD ZO GOED MOGELIJK BEREIKBAAR TE HOUDEN TIJDENS GROTE WERKZAAMHEDEN AAN WEG EN SPOOR. ZIJ ONDERTEKENDEN OP 2 NOVEMBER EEN GEZAMENLIJKE AMBITIEVERKLARING MET GRONINGEN BEREIKBAAR.

De grote werkgevers hebben zich de afgelopen jaren samen met Groningen Bereikbaar voorbereid op de komende verkeershinder. Ze helpen hun medewerkers, klanten en leveranciers om de spits te mijden. Bijvoorbeeld door ze te informeren over de werkzaamheden en de verkeershinder. Ook stimuleren de werkgevers dat hun medewerkers slim reizen en werken. Dat betekent buiten de spits reizen, de auto laten staan en de fiets, e-bike of het openbaar vervoer pakken. En, als het kan, vaker thuiswerken.

"Voor de bedrijven in de stad is het belangrijk dat ze goed weten wat hen de komende jaren te wachten staat", zegt Han de Ruiter. Hij is directeur Centre of Expertise Healthy Ageing en en inmiddels ex-voorzitter van de Adviescommissie Bedrijfsleven van Groningen Bereikbaar. "Daarnaast hebben de bedrijven een eigen verantwoordelijkheid om zichzelf en de stad zo optimaal mogelijk bereikbaar te houden. Dus het is prachtig dat we samen met zoveel grote werkgevers de ambitieverklaring hebben ondertekend."

DIRECTEUREN VAN CIRCA 50 BEDRIJVEN TEKENEN IN DE OOSTERPOORT DE AMBITIEVERKLARING OM GRONINGEN SAMEN BEREIKBAAR TE HOUDEN. FOTO: JEROEN VAN KOOTEN.

VEERTIG JAAR VERKEERSCIRCULATIEPLAN

DE DAG NA DE INVOERING VAN HET VERKEERSCIRCULATIEPLAN WAREN VERSCHILLENDE AUTOMOBILISTEN HET SPOOR BIJSTER. OP DE VISMARKT WIJST EEN HULPVAARDIGE AGENT DE WEG. FOTO BUREAU VOORLICHTING GEMEENTE GRONINGEN, GRONINGER ARCHIEVEN (2290_14297).

IN 1977, PRECIES VEERTIG JAAR GELEDEN, WERD IN DE STAD GRONINGEN HET VEELBESPROKEN VERKEERSCIRCULATIEPLAN (VCP) INGEVOERD. HET PLAN WAS BEDOELD OM HET AUTOVERKEER IN DE BINNENSTAD TERUG TE DRINGEN. STADSHISTORICUS BENO HOFMAN BLIKT TERUG.

Door: Beno Hofman

Anders dan velen denken, is de term 'verkeerscirculatieplan' geen Groningse vondst. Deze is bedacht door het ministerie van Verkeer en Waterstaat, die gemeenten in 1967 subsidie belooft als ze met een dergelijk plan komen. De door het Groningse gemeentebestuur ingeschakelde externe verkeersdeskundige ir. H.M. Goudappel bedenkt dan ook een dergelijk plan voor de

Groningse binnenstad, maar dat is nog van geheel andere orde dan het VCP dat in 1977 in Groningen wordt ingevoerd.

Vanaf 1970 begint het denken over de stad te veranderen. De 25-jarige Max van den Berg is voor de PvdA wethouder geworden en de 24-jarige Jacques Wallage fractievoorzitter. De laatste maakt in zijn eerste

raadsvergadering, op 1 september 1970, duidelijk dat het plan-Goudappel wat hem betreft op de lange baan wordt geschoven. Spoedig slaagt Van den Berg er bij het college in het plan van tafel te krijgen. Op zijn voorstel komt er in 1971 een 'Binnenstadsteam' dat in een Doeleindennota voetgangers en fietsers boven auto's stelt. Datzelfde jaar komt de zuidelijke ringweg gereed, waardoor het doorgaande verkeer niet meer over de Grote Markt hoeft.

BESTUURSCRISIS

In de zomer van 1972 leiden meningsverschillen over de begroting en het te voeren beleid tot een bestuurscrisis, waarbij vier wethouders het veld ruimen en alleen Van den Berg en CPN'er Henk Niemeijer blijven. De meerderheid in de raad van PvdA, CPN en D66 vormt dan het eerste progressieve programcollege van Nederland. Onder leiding van Van den Berg en Wallage komt B&W nog datzelfde jaar met de Doelstellingennota Binnenstad. Volgens de nota moeten winkel- en marktfaciliteiten zich weer concentreren binnen de diepen en moet de binnenstad bewoners- én fietsvriendelijk worden. In de ogen van het college speelt het verkeer een cruciale rol, maar het te ontwikkelen verkeersplan is een onderdeel van de totaalvisie.

In oktober 1973 belooft minister Westertop Groningen en acht andere gemeenten met eigen openbaar vervoer een aanvulling op de tekorten mits er voor 1 januari 1975 een verkeerscirculatieplan ligt. Als het gemeentelijke bureau Verkeerszaken dit niet voor elkaar lijkt te krijgen, wordt het Amersfoortse adviesbureau Dwars, Hederik en Verhey erbij gehaald. Hoewel de minister Groningen een half jaar uitstel geeft,

VOOR DE INVOERING VAN HET VERKEERSCIRCULATIEPLAN REED HET DOORGAANDE VERKEER DOOR DE BINNENSTAD. HIER HET GEDEMPTE ZUIDERDIEP, VLAK BIJ DE OOSTERSTRAAT. FOTO FRANK STRAATEMEIER, GRONINGER ARCHIEVEN (2290-12696).

IN HET CENTRUM VAN DE STAD GRONINGEN

OOK WETHOUDERS MAX VAN DEN BERG (LINKS) EN JACQUES WALLAGE MOGEN DE HANDEN UIT DE MOUWEN STEKEN. FOTO FRANK STRAATEMEIER, GRONINGER ARCHIEVEN (2485-0987).

heeft de raad nog geen plan gezien als de betrokken politie-inspecteur L. G. van Kats er al z'n gal over spuwt in het Nieuwsblad van het Noorden van 26 juli 1975. Het college stelt het plan dan op 7 augustus wat bij en Max van den Berg herziet het in samenwerking met onder andere de Amsterdamse verkeersdeskundige Maarten 't Hart, waarna het op 27 augustus aan de raad wordt gepresenteerd.

SECTOREN

Het verkeerscirculatieplan verdeelt de binnenstad in vier 'sectoren'. Automobilisten kunnen alleen nog via de 'diepenring' van de ene naar de andere sector. Voor fietsers en bromfietzers blijven de sectoren wel van alle kanten toegankelijk. Dat geldt om veiligheidsredenen niet voor de nieuwe busstroken en het Emma- en Hereplein. Het plan stelt verder voor om het busstation

te verplaatsen van de Grote Markt naar het Zuiderdiep, waardoor het plein zo goed als verkeersvrij wordt. Om alsnog kans te maken op rijkssubsidie, is er volgens B&W geen tijd meer voor een echte inspraak-procedure. Het blijft bij een informele raadsvergadering op 2 september en een voorlichtingsavond een week later.

De gemeenteraad debatteert in september

1975 drie dagen over het 'VCP'. De collegepartijen, sinds 1974 de PvdA, CPN en PPR, stemmen voor en CDA, VVD en GPV tegen, waarmee het plan op 17 september wordt aangenomen. Twee jaar later, in de nacht van 18 op 19 september 1977, is het al zover: met behulp van verkeersborden en belijningen ondergaat de binnenstad honderden aanpassingen. De politie draait overuren en 'vriendelijke hostesses van de VVV' reiken bij de invalswegen bloemen uit. Het Nieuwsblad van het Noorden spreekt over 'chaotische toestanden', maar Jacques Wallage laat weten dat het verkeerscirculatieplan 'zonder noemenswaardige moeilijkheden' is ingevoerd.

EVALUATIE

Bij de invoering van het VCP zijn er vier parkeergarages – Garage Centrum tussen de Pelster- en de Haddingestraat, Garage Popkenstraat achter de Naberpassage, en twee kleinere aan de Kleine Peperstraat en het Kattendiep – en drie in aanbouw. De evaluatie van het VCP, Tussenbalans (1980), laat een duidelijke afname van het autoverkeer in het centrum zien. Daarentegen hebben de diepenring en de omliggende wijken te maken met een stijging. Verder is het gebruik van het openbaar vervoer en het aantal voetgangers in de binnenstad toegenomen, maar het aantal fietsers gelijk gebleven. Op basis van de evaluatie worden in 1982 nog weer enkele aanpassingen gedaan, waarbij de sectorgrenzen op twee plaatsen worden doorbroken.

Sinds de nota Binnenstad Beter uit 1992 is de auto nog verder teruggedrongen uit de binnenstad, maar veertig jaar na de invoering is het verkeerscirculatieplan op hoofdlijnen onveranderd. En de aanvankelijke tegenstand zo goed als verdwenen.

IN DE NACHT VAN 18 OP 19 SEPTEMBER 1977 VOERT DE GEMEENTE ONDER GROTE PUBLIEKE BELANGSTELLING DE WERKZAAMHEDEN UIT WAARMEE DE BINNENSTAD IN VIER SECTOREN WORDT VERDEELD. FOTO FRANK STRAATEMEIER, GRONINGER ARCHIEVEN (2290_14293)

EVENEMENTENKALENDER GRONINGEN

GRONINGEN WERKT OP DIVERSE PLEKKEN AAN DE WEG EN HET SPOOR. DAT LEIDT HIER EN DAAR TOT OPONTHOUD VOOR HET VERKEER. ONDANKS DEZE HINDER IS DE STAD OOK DEZE WINTER EEN BEZOEKJE MEER DAN WAARD.

SCHAATSEN OP DE GROTE MARKT, HET KAN NOG TOT EN MET 7 JANUARI 2018.

FOTO: GRONINGEN ON ICE.

TOT EN MET 7 JANUARI 2018

IJSBAAN OP DE GROTE MARKT

Ook dit jaar is de Grote Markt weer omgetoverd tot een mega ijsbaan. Tot en met 7 januari kunnen jong en oud de ijzers onderbinden.
www.groningenonice.nl

15 TOT EN MET 17 DECEMBER 2017

WINTERWELVAART

Hoge, Lage en Kleine der A liggen tijdens WinterWelVaart vol met historische charter-schepen. De schepen zijn gezellig verlicht en aan boord van de boten is een uitgebreid muziek-, theater- of kunstprogramma. Op de wal is een kerstmarkt.
www.winterwelvaart.nl

15 TOT EN MET 17 DECEMBER 2017

ORBITFEST

Fantasie en werkelijkheid komen samen tijdens het futuristische winterlichtfestival Orbit-Fest. Het thema van OrbitFest is dit jaar 'Heliopolis, Stad van de Toekomst'. De toegang is gratis.
www.orbitfest.com

17 TOT EN MET 20 JANUARI 2018

EUROSONIC NOORDERSLAG

Tijdens Eurosonic Noorderslag is Groningen een paar dagen lang hét centrum van de muziekindustrie. Met de vele Europese acts die op het festival hun talenten laten zien, is Eurosonic het grootste showcasefestival van Europa. Noorderslag staat dit jaar in het teken van Nederlandse popmuziek.
www.eurosonic-noorderslag.nl

31 JANUARI TOT EN MET 4 FEBRUARI 2018

IFFR

Het International Film Festival Rotterdam (IFFR) in Groningen toont een dwarsdoorsnede van het bekende Rotterdamse filmfestival.
www.groningerforum.nl

Voor een uitgebreid overzicht van de evenementen kijkt u op de website van Uit Groningen: www.uit.groningen.nl. Alle genoemde data en locaties zijn onder voorbehoud.

WIN EEN OV-CHIPKAART MET REISTEGOED!

Stuur uw oplossing uiterlijk 3 januari 2018 naar puzzel@groningenbereikbaar.nl of per post naar Groningen Bereikbaar, Postbus 610, 9700 AP Groningen o.v.v. puzzel. Vermeld in ieder geval uw naam, adres en telefoonnummer. Onder de winnaars verloten we vijf prijzen. Het gaat om drie OV-chipkaarten: één met 100 euro reistegoed, twee met 50 euro op de kaart, en twee VVV-bonnen ter waarde van 15 euro. Maximaal één prijs per persoon en mensen kunnen één keer meedingen. De winnaars krijgen bericht.

WOORDZOEKER

De woorden staan in alle richtingen. Sommige letters worden vaker gebruikt. Na oplossing vormen de overgebleven letters een zin.

G K R Q N E T N A W O N K I N
K O P L A M P M U T S E E F M
G F O I D L A A J S I E R I K
N F N N A V I G A T I E S E L
E I C E L N V E N A R T T T E
P E H R G E G A R A G R P S M
P C O U P E K N I L E E U P E
A N E B B A R K G P R T P A D
T S R O V S D E A R N N E D A
S L I W N T W U O E E I C W L
R E F L I R T N O E G W H E O
E G I G E O V E R K E E R V C
V A W D R Z E N S R R P R O O
O H N I T O J S T A T I O N H
R O T O N D E I R P J B U S C

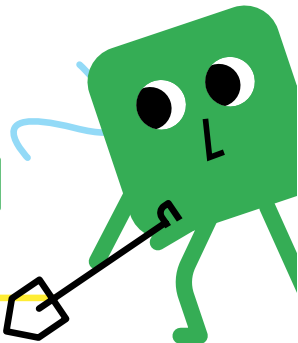
©PERSBELANGEN

AUTORIT	HUBS	MUTS	QLINER	VORST
BUS	IJZEL	NAVIGATIE	REGEN	VRIJ
CHOCOLADEMELK	KERST	ONDERWEG	ROTONDE	WANTEN
COUPE	KOFFIE	OVERSTAPPEN	SJAAL	WIFI
FIETSPAD	KOPLAMP	PARKEERPLAATS	STATION	WINTER
GARAGE	KOUD	PECH	TREIN	
GLAD	KRABBEN	PERRON	VAKANTIE	
HAGEL	MIST	PONCHO	VERKEER	

De oplossing van de woordzoeker van 4 juli 2017 is: Groningen samen bereikbaar houden. De winnaars zijn: dhr. Kloosterman, dhr./mw. Vestering (Groningen), dhr./mw. Takens (Westerbork), mw. Medema-Bosma (Bedum) en dhr. De Haan (Groningen). De winnaars hebben bericht gehad.

HEB JE VRAGEN OVER:

- WERKZAAMHEDEN
- VERKEERSPROJECTEN
- DE BEREIKBAARHEID VAN GRONINGEN?

Loket Verkeer & Werkzaamheden
T. (050) 367 89 89 (tijdens kantooruren)
E. loketverkeer.werkzaamheden@groningen.nl

ER GAAT NIETS BOVEN
GRONINGEN®

uit
GRONINGEN

COLOFON

DEZE KRANT IS EEN UITGAVE VAN DE SAMENWERKINGSORGANISATIE GRONINGEN BEREIKBAAR. DECEMBER 2017. GRONINGEN BEREIKBAAR HOUDT DE STAD EN DE REGIO, SAMEN MET VELE PARTNERS, ZO GOED MOGELIJK BEREIKBAAR EN HELPT REIZIGERS SLIMMER TE REIZEN. ADRES: OOSTERSTRAAT 56A, 9711 NX GRONINGEN. TELEFOON: (050) 316 43 70. E-MAIL: info@groningenbereikbaar.nl. WEBSITE: WWW.GRONINGENBEREIKBAAR.NL. EINDREDACTIE: GRONINGEN BEREIKBAAR, BROUWER COMMUNICEERT. TEKSTEN: BROUWER COMMUNICEERT, PERSBUREAU TAMMELING, BENO HOFMAN, GRONINGEN BEREIKBAAR. ONTWERP: LA COMPAGNIE. OPMAAK: PROVINCIE GRONINGEN. FOTO'S: JEROEN VAN KOOTEN, BOUWFOTOGRAFE.NL, PATRICK RUITER, GUIDO VAN DEN BERG, ERWIN DE JAGER, RHC GRONINGER ARCHIEVEN, AANPAK RING ZUID, RIJKSWATERSTAAT, GEMEENTE GRONINGEN, SAMEN WEGWERKEN, GRONINGEN ON ICE. IMPRESSIES: AANPAK RING ZUID, COMBINATIE HEREPPOORT, GEMEENTE GRONINGEN, GRONINGEN SPOORZONE, ALLES IN BEELD. PLATTEGRONDEN: PROVINCIE GRONINGEN, GEMEENTE GRONINGEN, 62K. PUZZEL: PERSBELANGEN. OPLAGE: 289.000 EXEMPLAREN. DRUK EN VERSPREIDING: NDC MEDIAGROEP.

NEGEN VRAGEN AAN WETHOUDER PAUL DE ROOK OVER EEN FIETSVRIENDELIJKERE KORREWEG

DE GEMEENTE GRONINGEN WIL FIETTERS IN DE STAD MEER RUIMTE GEVEN. ZOALS OP DE KORREWEG, DE VERBINDING VAN DE STADSWIJKEN BEIJUM, DE HUNZE EN VAN STARKENBORGH MET DE BINNENSTAD. WETHOUDER PAUL DE ROOK VAN VERKEER & VERVOER GEEFT ANTWOORD OP NEGEN VRAGEN.

Waarom wil de gemeente meer ruimte maken voor fietsers in de stad?

"Het wordt in de stad steeds drukker. De fiets is de meest wenselijke vorm van transport. Fietsen is milieuvriendelijker dan autorijden en goed voor de gezondheid. En het bespaart ruimte, want op een plek waar je één auto parkeert, kunnen acht fietsen staan. Daarom willen we het fietsen in de stad aantrekkelijker maken, onder andere door bepaalde routes fietsvriendelijker te maken."

Wat betekent 'fietsvriendelijker' in de praktijk?

"Je moet dan denken aan bredere fietspaden, minder lang wachten bij verkeerslichten, goed onderhoud en bijvoorbeeld ook tijdig strooien in de winter. En de fietser krijgt zo veel mogelijk voorrang."

Waarom de Korreweg?

"De Korreweg is een heel drukke fietsroute in de stad, met 16.000 fietsers per dag. De fietspaden zijn nu vrij smal. Nu er steeds meer snelle fietsen zijn, zoals e-bikes, is er niet veel ruimte. Bovendien moet op de rotonde dagelijks een enorme stroom fietsers kruisen met het autoverkeer. Dat zorgt vaak voor een gevaarlijke situatie."

WETHOUDER PAUL DE ROOK BIJ DE KORREWEGROTONDE, WAAR FIETTERS KRUISEN MET HET AUTOVERKEER. FOTO: JEROEN VAN KOOTEN.

Hoeveel auto's rijden er over de Korreweg?

"Per dag ongeveer 4.500. Dat zou je niet zeggen als je kijkt naar de huidige inrichting van de weg. De auto's hebben nu veel meer ruimte, terwijl er ruim drie keer zo veel fietsers zijn. Dat is wel gek."

Is er op de Korreweg wel voldoende ruimte voor een andere inrichting?

"Ja, maar het hangt er ook van af hoe je de ruimte inricht. We bekijken nu verschillende varianten. Je kunt de fietsstrook veel breder maken en de weg voor de auto's smaller."

Of je maakt een fietsstraat, een soort fietspad waar auto's te gast zijn. Langs de weg liggen ook parkeerplaatsen. Bewoners hebben gevraagd of het aantal plekken gelijk kan blijven."

Wat betekent de herinrichting voor het autoverkeer?

"We verwachten minder auto's op de Korreweg, maar dat heeft een andere reden. De herinrichting van de Korreweg maakt deel uit van Aanpak Oosterhamrikzone."

Dat plan voorziet in een nieuwe autoverbinding via de Oosterhamrikzone. Daardoor wordt het oosten van de stad beter bereikbaar vanaf de oostelijke ringweg. Automobilisten hebben dan minder aanleiding om voor de Korreweg te kiezen."

Aan het eind van de Korreweg ligt de Gerrit Krolbrug. Wat gaat daarmee gebeuren?

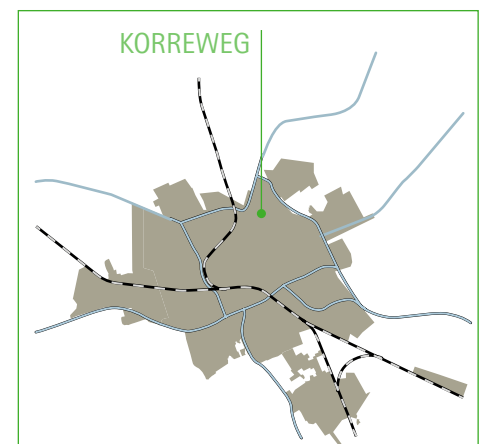
"Het Rijk heeft besloten de Gerrit Krolbrug te vervangen. Daar zijn we blij mee. De inrichting van de Korreweg en de brug worden op elkaar afgestemd."

Wanneer wordt de Korreweg fietsvriendelijker gemaakt?

"De gemeenteraad gaat in het tweede kwartaal van 2018 een definitieve keuze maken. De uitvoering verwachten we dan in 2019."

Wanneer is de herinrichting voor u geslaagd?

"We zijn tevreden als fietsers meer kwaliteit ervaren op de Korreweg en de route ook veiliger vinden. En we hopen dat nog meer fietsers van de Korreweg gebruik gaan maken."

'JE WORDT HIER NIET VAN HET KASTJE NAAR DE MUUR GESTUURD'

AAN DE OOSTERHAMRIKKADE-ZUIDZIJDE IS DIT VOORJAAR EEN TIJDELIJK INFORMATIECENTRUM VOOR HET PROJECT AANPAK OOSTERHAMRIKZONE GEOPEND. DAAR KUNNEN BUURTBEWONERS EN ANDERE GEÏNTERESSEERDEN TERECHT VOOR INFORMATIE OVER DE PLANNEN IN HET GEBIED. EEN REGELMATIGE BEZOEKER VAN HET INFORMATIECENTRUM IS GEPENSIONEERD POLITIEAGENT GERRIT TIMMERMANS.

OMWONENDE GERRIT TIMMERMANS KOMT REGELMATIG LANGS IN HET INFORMATIECENTRUM VAN AANPAK OOSTERHAMRIKZONE. FOTO: JEROEN VAN KOOTEN.

Timmermans woont aan de Hamburgerstraat en is als buurtbewoner nauw betrokken bij de plannen. "Ik heb 43 jaar bij de politie gewerkt, waar ik me vooral bezig hield met verkeersveiligheid. De kennis die ik in al die jaren heb opgedaan, laat ik graag los op de plannen voor dit gebied."

AANWAAIEN

Het informatiecentrum is twee dagen per week – op woensdag en donderdag – geopend. Er zijn dan mensen van de projectorganisatie aanwezig om vragen te beantwoorden, zorgen aan te horen of toelichtingen op de plannen te geven. Timmermans komt op die dagen regelmatig

even aanwaaien. "Welke tips ik als ervaringsdeskundige zoal meegeef? Beperk het gebruik van verkeerslichten en kies waar mogelijk voor rotondes. Verkeerslichten zorgen eerder voor files en ergernissen en lang niet alle weggebruikers – vooral fietsers – houden zich aan de regels."

ANTWOORD

Volgens de betrokken buurtbewoner wordt het informatiecentrum goed bezocht. "Logisch ook, want je wordt hier niet van het kastje naar de muur gestuurd. Er is altijd wel iemand aanwezig die antwoord op je vragen heeft."

AANPAK OOSTERHAMRIKZONE

Aanpak Oosterhamrikzone is bedoeld om het oostelijk deel van de stad beter bereikbaar en aantrekkelijk te maken. Er wordt onderzoek gedaan naar een nieuwe verbinding voor auto's, bussen en fietsers tussen de oostelijke ringweg en de binnenstad. De Korreweg wordt fietsvriendelijker gemaakt. Ook de vervanging van de Gerrit Krolbrug maakt deel uit van het omvangrijke plan. Kijk voor meer informatie op www.aanpakosterhamrikzone.nl.

STATION GRONINGEN KRIJGT VOLWAARDIGE ZUIDELIJKE ENTREE

STATION GRONINGEN KRIJGT DE KOMENDE JAREN AAN DE ZUIDKANT EEN TWEDE, VOLWAARDIGE HOOFDENTREE. OOK HET BUSSTATION WORDT NAAR DEZE ZIJDE VAN HET STATION VERPLAATST. VOOR REIZIGERS EN PASSANTEN KOMT ER EEN FIETS- EN VOETGANGERSTUNNEL DIE DE ZUIDELIJKE STADSWIJKEN MET HET STATION EN DE BINNENSTAD VERBINDT.

Omdat het opstelsterrein voor de treinen wordt verplaatst naar 'De Vork' in Haren, komt aan de zuidkant van het station een enorme ruimte vrij ter grootte van zo'n 35.000 m². Het is de bedoeling dat dit gebied de komende jaren uitgroeit tot een nieuwe toplocatie in de stad. Een exacte invulling is nog niet bekend en laat ook nog wel even op zich wachten. Vast staat dat er ruimte komt voor wonen, werken, vermaak en groen in een omgeving waarin fietsers en voetgangers volop de ruimte krijgen.

BUSSEN

Bussen kunnen het nieuwe busstation aan de zuidzijde bereiken via een nog aan te leggen afrit van het Emmaviaduct. Ze verlaten het busstation aan de oostkant, via een nog aan te leggen busonderdoorgang. Deze onderdoorgang komt ter hoogte van het huidige gebouw van PostNL, dat vanaf juni volgend jaar wordt gesloopt. Onderzocht wordt of er ook een ondergrondse parkeergarage kan worden aangelegd. Deze zou dan bereikbaar moeten worden vanaf de kant van het Emmaviaduct.

VOETGANGERSPASSAGE EN FIETSTUNNEL

De nieuwe voetgangerspassage en de fietstunnel lopen helemaal onder het station en de sporen door. Vanuit de voetgangerspassage kunnen reizigers de perrons bereiken. De passage en tunnel moeten in 2022 klaar zijn. De bekende blauwe voetgangersbrug verdwijnt in de toekomst. Deze is dan niet meer nodig.

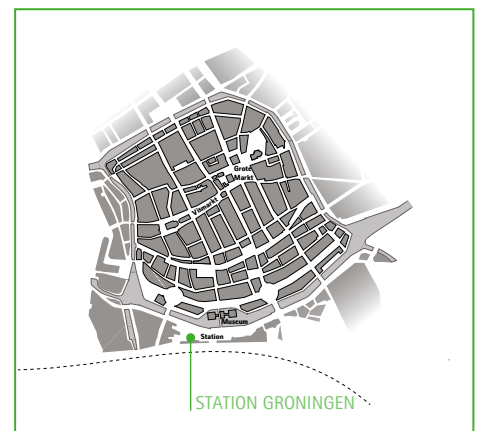
IMPRESSIE VAN DE NIEUWE ZUIDZIJDE VAN STATION GRONINGEN. AFBEELDING: GRONINGEN SPOORZONE.

TOEGANGSWEG

Om de zuidelijke entree voor reizigers uit de zuidelijke stadswijken goed bereikbaar te maken, komt er voor fietsers en voetgangers een nieuwe toegangsweg, in het verlengde van de Rijnstraat. Daarmee wordt ook de Rivierenbuurt goed op het nieuwe gebied aangesloten. Voor de aanleg van deze toegangsweg is het noodzakelijk dat er 23 woningen aan de Parkweg verdwijnen.

PLANNING

Als alles volgens plan verloopt, zijn de nieuwe busonderdoorgang en ook het nieuwe busstation in 2023 klaar. Daarna kan begonnen worden met de concrete inrichting van het gebied waar nu nog het opstelsterrein ligt.

MAQUETTE PLANNEN SPOORZONE OP STATION GRONINGEN

WAT STAAT ER ALLEMAAL TE GEBEUREN OP EN ROND STATION GRONINGEN? EN HOE KOMT HET ER STRAKS UIT TE ZIEN? DAT IS ALLEMAAL TE BEKIJKEN OP EEN GEDETAILLEERDE MAQUETTE VAN HET STATIONSGBIED. SINDS KORT HEEFT DE MAQUETTE EEN PLEKJE IN EEN VAN DE WINKELPANDEN OP HET PERRON.

De maquette is 2.30 bij 1.60 meter groot en is geheel met 3D-printers gemaakt. Niet alleen het station is erop te zien, maar ook het gebied ervoor en erachter. Op de maquette wordt met een beamer doorlopend een animatie getoond met beeld en tekst, die een toelichting geeft op de plannen. Het schaalmodel staat in de etalage van het pand en is dus goed te zien voor passerende reizigers.

VEEL REIZIGERS OP HET STATION VAN GRONINGEN KOMEN EVEN EEN KIKJE NEMEN BIJ DE MAQUETTE. FOTO: JEROEN VAN KOOTEN.